

Redovisning av pensions- åtaganden till anställda

2007-11-01

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	1
1. BAKGRUND	3
1.1 Bakgrund till föreslagna ändringar	3
1.2 Gällande regler	3
2. ÖVERVÄGANDEN OCH FÖRSLAG	8
2.1 Utgångspunkter	8
2.2 Tillämpningsområde	9
2.3 Redovisning i balansräkningen	12
2.4 Redovisning i resultaträkningen	14
2.5 Upplysningar	16
2.6 Undantag för upplysningar i mindre företag?	17
3. FÖLJDÄNDRINGAR FÖR DISPENSFÖRSÄKRINGSFÖRETAG	18
4. IKRAFTTRÄDANDE- OCH ÖVERGÅNGSFRÅGOR	19
5. KONSEKVENSANALYS	21
5.1 Konsekvenser för företagen	21
5.2 Vilka företag berörs i praktiken av våra förslag?	22
5.3 Administrativa konsekvenser för företagen	24
5.4 Hur påverkas företagens finansiella ställning?	26
5.5 Konsekvenser för marknaden (investorare och konsumenter)	27
5.6 Konsekvenser i kapitaltäcknings- och solvenssammanhang	28
5.7 Konsekvenser för FI och andra myndigheter	28
6. FÖRFATTNINGSKOMMENTARER	29
6.1 Förslaget till ändring i FFFS 2006:16	29
6.2 Förslaget till ändring i FFFS 2006:17	32
6.3 Förslaget till ändring i FFFS 2006:18	34
BILAGOR FÖRESKRIFTSFÖRSLAGET MED ÄNDRINGSMARKERINGAR	35
Bilaga 1 Förslag till ändring FFFS 2006:16	35
Bilaga 2 Förslag till ändring FFFS 2006:17	45
Bilaga 3 Förslag till ändring i FFFS 2006:18	56

Kontaktperson på FI: Åsa Andersson, 08-787 82 29, redovisning@fi.se

Sammanfattning

Enligt IFRS-regelverket ska pensionsåtaganden redovisas enligt IAS 19 Ersättningar till anställda. Enligt ett undantag i RR 32:06 Redovisning för juridiska personer får dock förmånsbestämda pensionsplaner redovisas enligt principerna i en rekommendation från FAR SRS, RedR 4 Redovisning av pensionsskuld och pensionskostnad. Även då ska, enligt RR 32, bolagen lämna vissa upplysningar hämtade från IAS 19. Reglerna gäller även för finansiella företag i årsredovisningar och koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS. Därutöver finns vissa särregler från FI som överförts från äldre redovisningsföreskrifter, men som inte i alla delar har kunnat anpassas till IAS 19 och RR 32.

För att IFRS-anpassa och samordna reglerna föreslår vi följande.

- En särregel tas bort så att även onoterade finansiella företag bör redovisa pensionsåtaganden enligt IAS 19 Ersättningar till anställda i sina koncernredovisningar. Standarden tillämpas med den lagbegränsning om redovisning av aktuariella vinster och förluster direkt mot eget kapital som framgår av RR 32. Genom en övergångsregel medges dock att undantaget i RR 32 får tillämpas i koncernredovisningen även för räkenskapsåret 2008.
- En särregel införs så att försäkringsföretag inte behöver tillämpa IAS 19 eller undantagsreglerna i RR 32 på avtal om försäkring avseende ersättningar efter avslutat anställning som omfattar egna anställda. Om undantaget utnyttjas redovisas avtalet enligt vanliga regler om avtal om försäkring. Undantaget begränsas till årsredovisningen för juridisk person men får tillämpas i koncernredovisningen under räkenskapsåret 2008.
- Nuvarande särregler om att pensionsförpliktelser ska skuldföras i balansräkningen och att överskott i pensionsplaner inte ska redovisas som tillgång i balansräkningen behålls. Reglerna begränsas dock till förmånsbestämda planer som inte redovisas enligt IAS 19.
- För institut regleras, i likhet med vad som gäller för försäkringsföretag, vad som ska ingå i posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Det förtydligas att i posten ingår avsättningar enligt Tryggandelagen, och andra avsättningar för ersättningar efter avslutad anställning.
- Särreglerna för kreditinstitut och värdepappersbolag (institut) om redovisning i resultaträkningen av kalkylmässiga pensionskostnader och vissa justeringar under bokslutsdispositioner med utgångspunkt i nettokostnaden tas bort. Därmed bör även sådana företag redovisa pensionskostnader enligt IAS 19 eller, om undantaget i RR 32 utnyttjas, RedR 4. Som ett underlag för vidare överväganden föreslår vi i vilka resultatposter som finansiella företag bör redovisa räntedelen av pensionskostnaderna.

- Våra särregler om upplysningar om pensionsförpliktelser och pensionskostnader utgår till förmån för de upplysningar som redan bör lämnas enligt IAS 19 eller, om undantaget i RR 32 tillämpas, RR 32 punkt 37.
- Även mindre onoterade företag som idag omfattas av lättnadsregeln om upplysningar förordas lämna upplysningar enligt IAS 19 eller, i förekommande fall, RR 32, om pensionsförpliktelserna är av väsentlig storlek.

Redovisningsföreskrifterna för försäkringsföretag med dispens från ÅRFL följdändras så att företagen i sak tillämpar samma regler som tidigare jämte vår precisering av innehållet i posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

Vi föreslår att ändringarna träder ikraft den 1 januari 2008 och tillämpas för räkenskapsår som påbörjas denna dag eller senare. Såsom tidigare framgått föreslås dock övergångsregler så att IAS 19 inte behöver tillämpas i koncernredovisningen förrän räkenskapsåret 2009. De nya reglerna föreslås få tillämpas i års- och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsåret 2007.

1. Bakgrund

1.1 Bakgrund till föreslagna ändringar

Finansinspektionen (FI) har redan tidigare aviserat en översyn av redovisningsföreskrifterna om redovisning av pensionsåtaganden med hänsyn till IAS 19 Ersättningar till anställda.

IAS 19 gäller direkt som tvingande regler för noterade och onoterade företags koncernredovisningar enligt IAS-förordningen. Standarden gäller också som allmänna råd i finansiella företags årsredovisningar och koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS. Den tillämpas där med de särregler som följer av RR 32 Redovisning för juridiska personer samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:16) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag respektive föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Särreglerna behöver samordnas med IAS 19 och RR 32 genom att FI tar bort dubbelreglering och överväger vilka särregler som bör kvarstå. Förändringar i FFFS 2006:17 aktualiserar också följdändringar i föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:18) om årsredovisning i försäkringsföretag med dispens från ÅRFL.

Med finansiella företag avses i promemorian företag som omfattas av FFFS 2006:16 eller FFFS 2006:17. Begreppet institut avser enbart sådana företag som omfattas av FFFS 2006:16. Med försäkringsföretag avses sådana företag som omfattas av FFFS 2007:17. Begreppet dispensförsäkringsföretag används för företag som omfattas av FFFS 2006:18.

1.2 Gällande regler

1.2.1 Godkända internationella redovisningsstandarder (IFRS)

IAS 19 Ersättningar till anställda behandlar redovisningen av ersättningar efter avslutad anställning, såsom pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning samt livförsäkring och sjukvård efter avslutad anställning. Planer för ersättningar efter avslutad anställning klassificeras antingen som avgiftsbestämda planer eller förmånsbestämda planer.

Enligt avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänför sig till anställdas tjänstgöring under den innevarande perioden och tidigare perioder. Standarden kräver att företaget redovisar avgifter till en avgiftsbestämd plan när en anställd har utfört tjänsterna. Reglerna för förmånsbestämda planer innebär bl.a. att företaget ska redovisa sina rättsliga förpliktelser och informella förpliktelser som uppstått på grund av företagets praxis. Företaget ska fastställa nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser och det verkliga värdet av eventuella förvaltningsstillgångar med tillräcklig regelbundenhet. En så kallade Projected Unit Credit Method (PUCM) används för att beräkna för-

pliktelse och kostnader. Ersättningarna fördelas enligt planens formel för beräkning av ersättningar, om inte anställdas tjänstgöring i framtiden kommer att leda till en väsentligt högre ersättningsnivå än under tidigare år.

Företaget ska enligt IAS 19 använda neutrala och ömsesidigt förenliga aktuariella antaganden avseende demografiska och finansiella variabler. Diskonteringsräntan fastställs utifrån den på balansdagen marknadsmässiga avkastningen på förstklassiga företagsobligationer (eller, i länder där det inte finns någon fungerande marknad, statsobligationer) vars valuta och löptid är förenliga med valutan och löptiden för förpliktelseerna.

Förpliktelsens redovisade värde minskas med det verkliga värdet av eventuella förvaltningstillgångar, medan vissa rättigheter till ersättning som inte motsvarar definitionen av en förvaltningstillgång redovisas som en separat tillgång i balansräkningen. Om beräkningen ger ett överskott ska det redovisade värdet av nettotillgången begränsas med hänsyn till eventuellt oredovisade kostnader och aktuariella förluster samt tillgängliga ekonomiska fördelar.

Vinster eller förluster från reduceringar eller regleringar av förmånsbestämda planer redovisas när de inträffar. Vinsten eller förlusten ska omfatta eventuell förändring av nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen och av förvaltningstillgångarnas verkliga värde samt den oredovisade delen av eventuella tillhörande aktuariella vinster eller förluster och kostnader avseende tjänstgöring under tidigare perioder.

Företaget ska i resultaträkningen redovisa en viss andel av nettot av de ackumulerade oredovisade aktuariella vinster och förluster som överstiger det högsta av, å ena sidan, 10 procent av nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen, eller, å andra sidan, 10 procent av det verkliga värdet av förvaltningstillgångar. Företaget ska resultatföra det belopp som låg utanför "tio-procentskorridoren" vid förra balansdagen, dividerat med den förväntade genomsnittliga återstående tjänstgöringstiden för de anställda som omfattas av planen. En omedelbar redovisning eller andra systematiska metoder för snabbare redovisning tillåts, om metoden tillämpas konsekvent. Om sådana vinster och förluster redovisas när de inträffar får de redovisas utanför resultaträkningen i redogörelsen för förändringar i eget kapital.

IAS 19 innehåller även regler om upplysningar om ersättningar efter avslutad anställning. Relevanta punkter är punkt 46, 47 och 120–125 som behandlar upplysningar om förmånsbestämda respektive avgiftsbestämda planer.

I ett uttalande från juli 2007, som ännu inte godkänts inom EU, behandlas frågan om begränsningar av nettotillgångar när nationella krav på minsta fondering finns (se IFRIC 14 IAS 19 – The Limit on a Defined Benefit Asset, Minimum Funding Requirements and their Interaction). Uttalandet innebär att om företag har ett åtagande att göra ytterligare överföringar, avseende tjänstgöring till och med balansdagen, ska företaget avgöra om överföringarna kommer att bli tillgängliga som en återföring eller reducering efter det att de är gjorda. I den utsträckning överföringarna inte kommer att bli tillgängliga ska företaget reducera den förmånsbestämda tillgången eller ökar den förmånsbestämda skulden när åtagandet uppstår, så att ingen vinst eller förlust följer av tillämpning av punkt 58 när överföringarna görs. Justeringen

och varje efterföljande omvärdering ska redovisas omedelbart enligt företags princip för att redovisa effekten av begränsningen i p. 58. IFRIC 14 träder i kraft den 1 januari 2008 men en tidigare tillämpning är tillåten.¹

1.2.2 RR 32:06 Redovisning för juridiska personer

Enligt RR 32:06 behöver reglerna i IAS 19 avseende förmånsbestämda pensionsplaner (punkt 48–125) och de därmed sammanhängande bilagorna A–C inte tillämpas. Undantaget motiveras av kopplingen till lagen (1967:532) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. (Tryggandelagen) och sambandet mellan redovisning och beskattning. Vidare anges att redovisning av aktuariella vinster och förluster direkt mot eget kapital (IAS 19 punkt 93 A) inte får tillämpas i juridisk person, eftersom denna metod inte är förenlig med grundläggande redovisningsprinciper i 3 kap. 2 § ÅRL.

Enligt RR 32 lämnas, även om undantaget ovan tillämpas, upplysningar om förmånsbestämda planer enligt relevanta delar av vad som anges i IAS 19. Vidare hänvisas till vissa klassificerings- och upplysningskrav i RedR 4 Redovisning av pensionsskuld och pensionskostnad.

RR 32 kompletteras av vissa uttalanden från Redovisningsrådets akutgrupp (se URA 42 Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta, URA 43 Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt, URA 44 Redovisning av övergång från tillämpning av punkt 30 i IAS 19, Ersättningar till anställda, till punkt 29 samt URA 45 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare).

1.2.3 RedR 4 Redovisning av pensionsskuld och pensionskostnad

FAR SRS:s rekommendation, RedR 4 Redovisning av pensionsskuld och pensionskostnad, (oktober 2006) behandlar till skillnad från IAS 19 inte alla ersättningar efter avslutad anställning, utan enbart frågor rörande redovisningen av pensionsskulder och pensionskostnader. För pensioner som inte säkerställs genom försäkring används begreppet pensionering i egen regi.

En redovisning enligt RedR 4 och svensk praxis innebär bl.a. följande skillnader jämfört med en redovisning enligt IAS 19.²

- I nuvärdet (kapitalvärdet) enligt RedR 4 kan även ingå de nuvärden för pensionsåtaganden enligt allmän pensionsplan som innefattar vissa reserveringar.
- RedR 4 bygger på att företaget använder de försäkringstekniska grunder som föreskrivs i Tryggandelagen. FI utfärdar föreskrifter till Tryggandelagen om bl.a. diskonteringsränta och andra aktuariella antaganden.
- RedR 4 kräver inte viss metod för beräkningen medan IAS 19 enbart tillåter PUCM.

¹ Redogörelsen är hämtad från FAR info nr 9 2006.

² Redogörelsen bygger i huvudsak på skillnader beskrivna i Bilaga 4 till RR 29 och skriften Hur redovisas pensioner?, Öhrling PRICEWATERHOUSE/CPPERS, 2003. Där behandlas visserligen skillnader mellan äldre praxis och RR 29 Ersättningar till anställda men RR 29 överensstämmer väsentligen med IAS 19. Vi har också gjort mindre tillägg till analysen där.

- Vid beräkning enligt RedR 4 bortses från höjningar av löner och pensioner som kan antas uppkomma i framtiden. Väsentliga sådana ska beaktas enligt IAS 19.
- RedR 4 erinrar om att enligt årsredovisningslagen ska skuldförda pensioner redovisas under "Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser" och att för PRI-an slutna företag ska den av PRI beräknade pensionsskulden anges för sig enligt bestämmelse i Försäkringsbolaget Pensionsgarantis försäkringsvillkor.
- Enligt RedR 4 behöver företag, med hänvisning till årsredovisningslagen, inte ta upp kapitalvärdet av pensionsåtaganden som skuld i balansräkningen, utan som en separat post bland ansvarsförbindelser.
- Enligt RedR 4 kan företag, vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen och/eller kapital i pensionsstiftelser överstiger kapitalvärdet, redovisa överskottet i not. Redovisning av en tillgång är inte oförenligt med RedR 4 och om pensionsskulden redovisas i balansräkningen kan även överskottet i vissa fall tas upp under obeskattade reserver. Enligt IAS 19 redovisas överskott på grund av förvaltningstillgångar inom vissa begränsningar som en s.k. nettotillgång.
- RedR 4 bygger på att alla aktuariella vinster och förluster resultatförs under året. IAS 19 medger såsom framgått en korridor metod och redovisning direkt mot eget kapital för aktuariella vinster och förluster.³
- Genom att kapitalvärdet av pensionsåtaganden är ett diskonterat nuvärde av framtida pensioner ingår en ränta på kapitalvärdet i årets pensionskostnad. Enligt RedR 4 bör räntedelen, efter avdrag för avkastning på stiftelsetillgångar, redovisas bland finansiella kostnader. IAS 19 anger inte hur de olika komponenterna i pensionskostnaden skall klassificeras i resultaträkningen (se punkt 119).
- I RedR 4 behandlas också redovisningen för vissa fall där pensionsreserv enligt Tryggandelagen och skatterättslig pensionsreserv är av olika storlek. IAS 19 innehåller inga regler om redovisning av skatter.
- RedR 4 kräver inte att samtliga pensionsutfästelser i en koncern redovisas på ett enhetligt sätt och i praxis är det vanligt att pensionsplaner i utländska dotterbolag redovisas enligt de principer som gäller i respektive land. Enligt IAS 19 redovisas planerna på ett enhetligt sätt i koncernen.
- IAS 19 kräver betydligt mer omfattande upplysningar än RedR 4. Enligt RedR bör företag i not upplysas om hur stor andel av avsättningarna som omfattas av Tryggandelagen.

1.2.4 Finansinspektionens redovisningsföreskrifter

I redovisningsföreskrifterna för institut och för försäkringsföretag finns vissa särregler om redovisning av pensionsåtaganden till egna anställda. Reglerna har endast delvis anpassats till IAS 19 och RR 32.

Finansiella företag ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsåtaganden som inte har täckning i någon pensionsstiftelses förmögenhet eller i en tecknad pensionsförsäkring. Något sådant krav finns inte i RedR 4.

³ Som ovan framgått anses den senare principen inte vara förenlig med ÄRL.

Enligt IAS 19 medges, såsom tidigare framgått, även en s.k. korridor metod eller en redovisning direkt mot eget kapital för aktuariella vinster och förluster.

Finansiella företag ska redovisa överskott från pensionsplaner i not. Detta avviker från IAS 19 där ”överskottet”, beräknat enligt den standarden, inom vissa begränsningar tas upp som en tillgång i balansräkningen. En redovisning av en pensionstillgång torde inte heller vara oförenligt med RedR 4.

För institut som har tillgångar i pensionsstiftelser finns vissa särregler för resultaträkningen. Dessa innebär att beräknade kalkylmässiga pensionskostnader redovisas som administrationskostnader. Såsom bokslutsdispositioner redovisas bl.a. inlösen och andra justeringar fastställda utifrån den beräknade nettokostnaden. Särreglerna förklaras av att vissa institut haft stora överskott i pensionsstiftelser och att reglerna bidrar till en bättre jämförelse av rörelseresultatet mellan olika institut.

I försäkringsföretag ska pensionskostnader i likhet med andra driftskostnader fördelas på funktioner (anskaffning, etc). Någon sådan uppdelning anges inte för institut eller i IAS 19, RR 32 och RedR 4. Reglerna för livförsäkringsföretag skiljer sig också från de som finns i RedR 4 och FFFS 2006:16 genom att inte all avkastningsskatt bör redovisas bland rörelsens kostnader. Detta kan förklaras av särskilda skatteregler för livförsäkringsbolag. IAS 19 behandlar inte frågan om redovisning av skatter.

När det gäller vilka upplysningar som ska lämnas finns också skillnader. IAS 19 och RR 32 fordrar särskilda upplysningar om räntekostnader, kostnader exklusive ränta, och avkastning på tillgångar. Institut ska dessutom lämna särskilda upplysningar om bl.a. kalkylmässiga premier och justeringsposter under bokslutsdispositioner.

Om det finns särskilda pensionsåtaganden till egna anställda, ska dispensförsäkringsföretag som omfattas av FFFS 2006:18 i sak tillämpa de särregler som gäller för andra försäkringsföretag enligt FFFS 2006:17. Däremot behöver inte dispensförsäkringsföretag tillämpa IFRS eller RR 32. Avsikten vid införandet av föreskriften har istället varit att dispensförsäkringsföretag som kompletterande normgivning bör följa BFN:s kommande regelverk för mindre aktiebolag, K 2 (Förslagspromemorian till föreskrifter om förenklad årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens, 2006-10-25, s. 12 f).

2. Överväganden och förslag

2.1 Utgångspunkter

SAMMANFATTNING

Finansiella företag bör tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder, om inte annat följer av lag eller andra särskilda skäl.

Avvikelse från RR 32 Redovisning för juridisk person bör enbart ske om det är motiverat av de finansiella företagens särskilda lagstiftning eller verksamhetsinriktning.

Vi föreslår att för de särregler som behålls anpassas klassificeringar och begrepp till IAS 19 och RR 32.

En grundläggande fråga är vilken principiell inriktning som FI:s regler för redovisning av pensionsförpliktelser inom ramen för lagbegränsad IFRS bör ha. Utgångspunkten är, i likhet med de senare årens ändringar av redovisningsföreskrifterna, att i princip alla finansiella företag bör tillämpa godkända internationella redovisningsstandarder från IASB, om inte annat krävs på grund av lag, sambandet mellan redovisning och beskattning eller andra särskilda skäl. I likhet med tidigare bedömningar bör avvikelser från RR 32 enbart ske om det är motiverat av de finansiella företagens särskilda lagstiftning eller deras verksamhetsinriktning, med andra ord särarten i den verksamhet som de bedriver.

Det är viktigt att de särregler som FI behåller är väl anpassade till klassificeringar och begrepp som finns i IAS 19 och RR 32. Indelningen i avgiftsbestämda och förmånsbestämda planer enligt IAS 19 bör därför användas som grund. Preciseringsen ”pensionsplaner” kan användas i de fall undantaget i RR 32 avses. Begreppet pensionsförpliktelse bör användas konsekvent i reglerna och det mera otydliga pensionsåtaganden undvikas. När det gäller tillgångar som får beaktas bör man i likhet med RR 32 använda begreppet ”särskilt avskiljda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande)”.

2.2 Tillämpningsområde

SAMMANFATTNING

Vi föreslår följande.

Pensionsförpliktelser bör redovisas enligt IAS 19 även i onoterade företags koncernredovisningar. Standarden tillämpas med den lagbegränsning som framgår av RR 32. Begränsningen innebär att aktuariella vinster och förluster inte får redovisas direkt mot eget kapital.

Undantaget i RR 32:06 som innebär att förmånsbestämda pensionsplaner får redovisas enligt RedR 4 i årsredovisningen bör även framdeles gälla för finansiella företag.

Ett särskilt undantag från IAS 19 och RR 32:06 införs för försäkringsföretag om avtal om försäkring avseende ersättningar efter avslutad anställning som avser egna anställda. Undantaget innebär att sådana avtal trots IAS 19 får redovisas enligt reglerna för försäkringsavtal eller, i förekommande fall, finansiella instrument. Undantaget bör inte tillämpas i koncernredovisningen.

2.2.1 Tillämpningen av IAS 19 i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS

Mot bakgrund av våra utgångspunkter bör IAS 19 tillämpas i alla finansiella företags koncernredovisningar. Reglerna om förmånsbestämda pensionsplaner är visserligen komplicerade. Detta är dock inte ett tillräckligt skäl för att medge att pensionsplaner redovisas på olika sätt i noterade och onoterade finansiella företags koncernredovisningar.

Nuvarande undantag för koncernredovisningen i de allmänna råden till 7 kap. 1 § FFFS 2006:16 och FFFS 2006:17 motiverades med att FI:s redovisningsföreskrifter ännu inte hade anpassats till IAS 19 och att en övergång till den standarden skulle kräva en längre övergångstid.⁴ Genom att vi nu anpassar våra redovisningsföreskrifter till IAS 19 faller det förstnämnda motivet för ett undantag. Behovet av en längre övergångstid bör tillgodoses genom övergångsregler (se vidare avsnitt 4).

Av våra hänvisningar till RR 32 följer att IAS 19 tillämpas med undantag för optionen om redovisning av aktuariella vinster och förluster direkt mot eget kapital (se 2 kap. allmänna råd 5 och 7 kap. 1 § allmänna råd andra stycket). Undantaget motiveras av att denna redovisningsprincip inte är förenlig med grundläggande principer i 3 kap. 2 § ÅRL och beaktas därför redan enligt gällande regler i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS.

Några ytterligare begränsningar från IAS 19 kan inte anses nödvändiga på grund av redovisningslag. Vi gör samma bedömningar när det gäller nya IFRIC 14 IAS 19 – The Limit on a Defined Benefit Asset, Minimum Fun-

⁴ Förslagspromemoria 2 till nya redovisningsföreskrifter för 2006 och 2007, Redovisningsfrågor kring tillämpning av och övergången till lagbegränsad IFRS för onoterade företag, 2006-10-31, s. 23 f.

ding Requirements and their Interaction, eftersom uttalandet enbart avser en precisering av grundläggande regler som gäller utan undantag idag.

2.2.2 Tillämpningen av IAS 19 i årsredovisningar enligt lagbe- gränsad IFRS

Undantaget från IAS 19 i RR 32:06 kan enligt sin ordalydelse tolkas så att det omfattar alla förmånsbestämda pensionsplaner, även om undantaget motiveras med tillämpningen av Tryggandelagen och förutsättningarna för skattemässig avdragsrätt. Intresset av att alla förmånsbestämda pensionsplaner redovisas enligt samma principer är ett annat skäl för att undantaget bör få tillämpas även på pensionsförpliktelser som inte omfattas av och redovisas enligt Tryggandelagen. Vi ser alltså inget skäl för att införa några särregler från RR 32 i detta avseende.

2.2.3 Tillämpningen av IAS 19 på försäkringsföretags försäkringsavtal med egna anställda

Fråga har uppkommit om hur IAS 19 bör tillämpas på försäkringsföretags försäkringsavtal med egna anställda. Vi uppfattar att problemet i huvudsak gäller i följande två fall. Ett försäkringsföretag meddelar pensionsförsäkring som även omfattar egna anställda och betalar hela eller delar av premierna. Ett försäkringsföretag har förmånsbestämda pensionsplaner till sina anställda som täcks genom försäkringar i det egna företaget eller ett koncernföretag.

Enligt IFRS 4 Försäkringsavtal, punkt 4 b),⁵ gäller följande:

An entity shall not apply this IFRS to:

(b) employers' assets and liabilities under employee benefit plans (see IAS 19 Employee Benefits and IFRS 2 Share-based Payment) and retirement benefit obligations reported by defined benefit retirement plans (see IAS 26 Accounting and Reporting by Retirement Benefit Plans).

I tillämpningsvägledningen (Guidance on Implementing) till IFRS 4 anges följande.

.....

I.21 An insurance contract issued by an insurer to a defined benefit pension plan covering the employees of the insurer, or of another entity consolidated within the same financial statements as the insurer.

The contract will generally be eliminated from the financial statements, which will include:

- (a) the full amount of the pension obligation under IAS 19 Employee Benefits, with no deduction for the plan's rights under the contract.
- (b) no liability to policyholders under the contract.
- (c) the assets backing the contract.

⁵ Liknande undantag finns också i IAS 32, IAS 39 och IFRS 7.

1.22 An insurance contract issued to employees as a result of a defined contribution pension plan. The contractual benefits for employee service in the current and prior periods are not contingent on future service. The insurer also issues similar contracts on the same terms to third parties.

Insurance contract within the scope of the IFRS.

If the employer pays part or all of the employee's premiums, the payment by the employer is an employee benefit within the scope of IAS 19. See also IAS 19, paragraphs 39–42 and 104–104D. Furthermore, a 'qualifying insurance policy' as defined in IAS 19 need not meet the definition of an insurance contract in this IFRS.

Om ett försäkringsföretag i här upptagna fall skulle redovisa pensionsåtaganden avseende egna anställda enligt IAS 19 skulle redovisningen avvika från vad som gäller för redovisningen av tjänstepensioner till andra företags anställda. Skillnader skulle kunna uppkomma när det gäller värdering av åtagandena, värdering av placeringstillgångar, redovisning av eventuella premier och kostnader samt upplysningar. Vi bedömer att detta skulle medföra praktiska problem, utöver de svårigheter som redan finns genom att avtal om försäkring som inte överför väsentlig försäkringsrisk bör behandlas som finansiella instrument enligt IAS 39, vilka tidigare omhändertagits genom särskilda anpassningar av redovisningsföreskrifterna och rörelseföreskrifterna. Våra redovisningsföreskrifter är alltså nu utformade med utgångspunkten att ett avtal om försäkring är antingen ett försäkringsavtal eller också ett investeringsavtal eller servicekontrakt. En anpassning till en situation där vissa avtal om försäkring redovisas enligt IAS 19 bör i vart fall inte göras förrän i samband med att reglerna om redovisning av försäkringsavtal ses över i samband med nya regler från IASB om "Insurance contracts".

Genom att IAS 19 inte behöver tillämpas på förmånsbestämda pensionsplaner i juridisk person enligt RR 32:06 är det konsekvent att standarden inte heller behöver tillämpas på berörda avtal om försäkring i juridisk person. Utan en särregel från FI skulle dock pensionsåtagandet på grund av hänvisningar i RR 32 redovisas enligt RedR 4, vilket inte tillgodoser de problem som vi nyss pekat på. Vi föreslår därför som en särskild anpassning att försäkringsföretag i juridisk person får redovisa avtal om försäkring avseende egna anställda enligt de redovisningsregler som gäller för samma avtal till tredje man.⁶ Ersättningar efter avslutad anställning bestäms då enligt IAS 19 samt utgörs av pensioner, livförsäkring och sjukvård. Konsekvensen av undantaget bör vara att företaget istället redovisar avtalet som ett försäkringsavtal enligt IFRS 4, om det inte är ett sådant avtal som bör redovisas som ett finansiellt avtal.

Vi avser inte att i detta sammanhang närmare tolka IFRS-regelverket på denna punkt. Vårt undantag bör därför utformas så att IAS 19 inte behöver tillämpas oavsett vad som gäller enligt godkända internationella redovisningsstandarder eller RR 32. Konsekvensen av att tillämpa undantaget, näm-

⁶ I de fall som försäkringsåtaganden redovisas enligt IAS 19 men behandlas som en försäkringsteknisk avsättning enligt FRL samt skyddas av skuldtäckningstillgångar med förmånsrätt för de anställda försäkringstagarna, skulle dock tillgångarna ändå kunna anses som förvaltningstillgångar och särskilt avskilda tillgångar enligt IAS 19 och RR 32.

ligen att åtagandet redovisas enligt gällande regler för avtal om försäkring, bör också framgå av de allmänna råden.

Vi har tidigare föreslagit att IAS 19 så långt möjligt enligt lag bör tillämpas i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS och att praktiska svårigheter bör beaktas genom övergångsregler. I konsekvens med detta bör det föreslagna undantaget om avtal om försäkring inte tillämpas i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS. Därmed blir tillämpningen lika och redovisningen mer jämförbar vare sig försäkringsföretaget självt eller ett institut är moderföretag. För att tillgodose behovet av övergångstid bör dock det ovan föreslagna undantaget för juridisk person tills vidare få tillämpas även i onoterade försäkringsföretags koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS. Övergångstiden bör bestämmas på samma sätt som gäller IAS 19 i andra fall (se avsnitt 4).

2.3 Redovisning i balansräkningen

SAMMANFATTNING

Vi föreslår följande.

Nuvarande särregler om skuldföring av pensionsförpliktelser i balansräkningen och redovisning av överskott i pensionsplaner i en not utanför balansräkningen behålls. Reglerna begränsas dock till förmånsbestämda planer som inte redovisas enligt IAS 19.

För institut föreskrivs på samma sätt som för försäkringsföretag vad som ska ingå i posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Reglerna förtydligas så att avsättningar enligt Tryggandelagen och andra avsättningar för ersättningar efter avslutad anställning ska ingå.

2.3.1 Skuldföring av pensionsförpliktelser

Finansiella företag ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsåtaganden som inte har täckning i någon pensionsstiftelses förmögenhet eller i en tecknad pensionsförsäkring (4 kap. 3 § FFFS 2006:16 och 4 kap. 14 § FFFS 2006:17). Bestämmelserna har behållits med hänsyn till kopplingen till Tryggandelagen och rimlig försiktighet. Bestämmelsen strider inte heller mot internationella redovisningsstandarder (jfr IAS 19 Ersättningar till anställda där en s.k. korridormetod enbart är en option). I de allmänna råden till paragrafen framhålls att en sådan korridormetod inte är förenlig med föreskriften.⁷

Som tidigare framgått kräver visserligen inte årsredovisningslagarna att pensionsåtaganden som saknar täckning i försäkring eller särskilt avskilda tillgångar skuldförs, utan medger även en redovisning inom linjen. Ett krav på skuldföring har dock sedan länge funnits i FI:s redovisningsföreskrifter.

⁷ Motivpromemoria 2 till redovisningsföreskrifter för 2005, Nya årsredovisningsföreskrifter för finansiella företag som tillämpar lagbegränsad IFRS, 2004-12-31, s. 42.

Enligt RedR 4 är det också synnerligen önskvärt att skuldföring sker när pensionsförpliktelser redovisas. Mot bakgrund av våra utgångspunkter bör dock FI:s särregler inte förhindra en tillämpning av bl.a. korridormetoden enligt IAS 19 i årsredovisningar och koncernredovisningar. Vi föreslår därför att kravet på skuldföring enligt FI:s redovisningsföreskrifter behålls, men begränsas till förmånsbestämda planer som inte redovisas enligt IAS 19. Särregeln bör flyttas till 3 kap. i redovisningsföreskrifterna, eftersom den reglerar hur pensionsförpliktelserna ska behandlas i balansräkningen.

2.3.2 Redovisning av pensionstillgångar

Finansiella företag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i pensionsstiftelse överstiger kapitalvärdet av pensionsåtagandena ska redovisa överskottet i not till balansräkningen (5 kap. 10 § FFFS 2006:16 och 5 kap. 8 § FFFS 2006:17). Bestämmelsen bör trots sitt sammanhang tolkas så att den utesluter en redovisning av en nettotillgång i balansräkningen. Även denna bestämmelse har behållits vid tidigare IFRS-anpassningar av redovisningsföreskrifterna.

Såsom tidigare framgått torde det inte vara oförenligt med RedR 4 att redovisa en s.k. nettotillgång i balansräkningen. Rekommendationen behandlar dock inte uttryckligen frågan bortsett från ett fall då vissa överskott redovisas som en obeskattad reserv. En redovisning som tillgång kan alltså inte heller anses oförenligt med årsredovisningslagarna, och har redan tidigare medgetts för företag som tillämpat Redovisningsrådets äldre rekommendation RR 29 Ersättningar till anställda. Enligt vår mening är vår särregel fortfarande lämplig i de fall förmånsbestämda pensionsplaner redovisas enligt RedR 4, eftersom nya redovisningsalternativ bör undvikas. Det finns emellertid inte skäl för att förhindra en redovisning som nettotillgång i de fall pensionsplaner redovisas enligt IAS 19. Vi föreslår därför även här att vår särregel behålls men begränsas till pensionsplaner som inte redovisas enligt IAS 19. Regeln bör också klargöras och flyttas till 3 kap. för att förtydliga att den avser behandlingen i balansräkningen.

2.3.3 Innehållet i posten Avsättningar för pensioner och liknande

För årsredovisningar och koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS gäller lagens uppställningsformer. Uppställningsformerna innehåller en post för Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Posten ska enligt redovisningsföreskrifterna för försäkringsföretag omfatta avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. samt övriga pensionsförbindelser (se bilaga 3, 45 § FFFS 2006:17). Motsvarande regler saknas för institut.

Likartade poster bör enligt vår mening regleras på samma sätt i de två föreskrifterna, om det inte finns sakliga skäl för skillnader. Vi föreslår att regler om innehållet i posten Avsättningar för pensioner och liknande åtaganden även införs för institut. Samtidigt förtydligas i båda föreskrifterna att posten, utöver avsättningar enligt Tryggandelagen och liknande pensionsförbindelser, ska innehålla avsättningar för andra ersättningar efter avslutad anställning. Ersättningar efter avslutad anställning definieras i IAS 19 och definitionen blir av betydelse på grund av hänvisningarna till godkända standarder i allmänna råd 2 kap. i respektive redovisningsföreskrift.

2.4 Redovisning i resultaträkningen

SAMMANFATTNING

Vi föreslår följande.

Särreglerna för institut om redovisning i resultaträkningen av kalkylmässiga pensionskostnader såsom administrationskostnad och av förändringarna i förhållande nettokostnaden under bokslutsdispositioner nettokostnaden tas bort till förmån för reglerna i IAS 19 och RR 32.

Vi föreslår - I enlighet med principerna i RedR 4 – att räntedelen av pensionskostnaderna med avdrag för avkastningen på särskilt avskiljda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande) bör redovisas som räntekostnader eller intäkter i institut och som kapitalavkastning i försäkringsföretag.

Särreglerna för försäkringsföretag om fördelning av pensionskostnader och andra driftskostnader på funktioner behålls.

Ett allmänt råd om särskild löneskatt och avkastningsskatt som hänvisar till Föreningen Auktoriserade Revisorers uttalande nummer 20 Fastighetskatt, särskild löneskatt och avkastningsskatt tas bort.

Särreglerna för livförsäkringsbolag om redovisning av avkastningsskatt behålls.

2.4.1 Redovisning av kalkylmässiga pensionskostnader i institut

För institut finns särregler om beaktande av pensioner som personalkostnad i post 9 Allmänna administrationskostnader (se bilaga 2, 10 § FFFS 2006:16). Som pensionskostnader redovisas enligt paragrafen bruttokostnaden för pensionsförpliktelser, exklusive ATP-avgifter och premier för tjänstegrupplivförsäkring. Som bruttokostnad redovisas summan av kalkylmässiga kostnader enligt en försäkringsteknisk beräkning samt kostnader för pensionspremier. Här redovisas även avkastningsskatt. Skillnaden mellan den bruttokostnad för ingångna pensionsförpliktelser som redovisats under allmänna administrationskostnader och den nettokostnad som belastar institutets nettoresultat ska redovisas under bokslutsdispositioner (se bilaga 2, 17 § FFFS 2006:16).

Nuvarande särregler för institut om redovisning av kalkylmässiga pensionspremier såsom administrationskostnad och justeringarna inom bokslutsdispositioner saknar motsvarighet hos försäkringsföretag och icke-finansiella företag. Detta talar i sig för att särreglerna bör utmönstras.

Särreglerna kom till för att öka jämförbarheten mellan bankernas rörelseresultat. Eftersom pensionskostnaderna hos viktiga noterade institut numera redovisas enligt IAS 19 i koncernredovisningar fyller dock dessa regler inte längre samma syfte. Jämförbarhet främjas bättre genom de tilläggsupplysningar som lämnas enligt IAS 19 eller RR 32. Redovisning som bokslutsdisposition är också mindre förenligt med IFRS-regelverket och bör undvikas

om det inte är särskilt motiverat.⁸ Vi finner alltså inte motiverat att behålla reglerna enbart för sådana förmånsbestämda planer som inte redovisas enligt IAS 19. Därmed bör alltså även institut redovisa pensionskostnaderna på det sätt som följer av IAS 19 eller, om undantaget i RR 32:06 utnyttjas, principerna i RedR 4 Redovisning av pensionsskuld och pensionskostnad.

2.4.2 Uppdelning av pensionskostnaderna på finansiella kostnader respektive rörelsekostnader

Genom att kapitalvärdet av pensionsåtaganden är ett diskonterat nuvärde av framtida pensioner ingår en ränta på kapitalvärdet i årets pensionskostnad. Enligt RedR 4 bör denna del minskat med avkastningen på pensionstillgångar och redovisas bland finansiella intäkter eller kostnader. IAS 19 anger däremot inte hur de olika komponenterna i pensionskostnaden skall klassificeras i resultaträkningen (se punkt 119).

Vi finner inte några starka skäl för att ha särregler för finansiella företag i detta avseende. Det kan emellertid ifrågasättas om inte räntedelen på pensionskostnaderna, med avdrag för avkastningen på särskilt avskiljda tillgångar, bör få redovisas i samma post som övriga pensionskostnader även när undantaget i RR 32 utnyttjas. Jämförelser av pensionskostnaderna mellan olika företag tillgodoses ju främst genom tilläggsupplysningarna. Detta motiv är i så fall relevant även för noterade icke-finansiella företag. Vi föreslår dock inte nu några sådana särregler för finansiella företag, men har möjlighet att införa en särregel om remissutfallet ger anledning till detta. I vårt förslag har vi istället kompletterat reglerna för resultaträkningen i enlighet med den princip som följer av RedR 4. Förslaget innebär en nettoredovisning som ränteintäkter eller – kostnader i institut och som kapitalavkastning i försäkringsföretag

2.4.3 Fördelning av pensionskostnader på funktioner i försäkringsföretag

För försäkringsföretag föreskrivs att personalkostnader för pensioner ska ingå i sådana driftskostnader som ska delas upp på funktionerna anskaffning, skadereglering, administration, finansförvaltning och fastighetsförvaltning (se 3 kap. 5 § FFFS 2006:17). Föreskrifterna motiveras av EG-direktiv och måste därför behållas. Bestämmelserna påverkas inte i sig av om IAS 19 eller RedR 4 tillämpas, även om storleken på den pensionskostnad som resultatförs för räkenskapsåret och som ska fördelas på funktionerna kan påverkas av vilka regler som tillämpas.

2.4.4 Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt

För institut anges i föreskrifter till post 17, Övriga skatter, att här redovisas vad som i enlighet med god redovisningssed anses vara andra skatter än skatt på årets resultat (se bilaga 2, 19 § FFFS 2006:16). I de allmänna råden till paragrafen anges att enligt Föreningen Auktoriserade Revisorers uttalande nummer 20, Fastighetskatt, särskild löneskatt och avkastningsskatt på pen-

⁸ Jfr RedR 4 om redovisning som bokslutsdisposition i vissa fall där civilrättslig och skatterättslig pensionsreserv är av olika storlek.

sionsmedel, bör de angivna skatterna redovisas bland rörelsens kostnader och inte som skattekostnad.

Hänvisningen i de allmänna råden till uttalandet bör utgå på grund av, dels att uttalandet ersatts av RedU 6, Fastighetskatt, särskild löneskatt och avkastningsskatt, som redan gäller genom hänvisningar i RedR 4, dels att URA 43 Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt gäller för pensionsplaner som redovisas enligt IAS 19.

I post III.12 Skatt på årets resultat ska försäkringsföretag redovisa skatt på årets resultat samt uppskjuten skatt (se bilaga 4, 26 § FFFS 2006:17). Med skatt på årets resultat menas i försäkringsföretag som bedriver skadeförsäkringsrörelse inkomstskatt och i försäkringsföretag som bedriver livförsäkringsrörelse inkomstskatt och avkastningsskatt i den mån de inte redovisar avkastningsskatt som driftskostnad. För institut finns inga regler om att avkastningsskatt redovisas som skatt på årets resultat.

Enligt de allmänna råden till paragrafen bör livförsäkringsföretag i denna post redovisa sådan avkastningsskatt som beräknats på kapitalunderlaget vid räkenskapsårets ingång enligt lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt på pensionsavsättningar för anställda som tagits upp under posten FF.1 samt särskild löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, bör i den tekniska redovisningen redovisas fördelade på samma sätt som personalkostnaderna fördelas på försäkringsersättningar, driftskostnader och kapitalförvaltningskostnader.

Våra särregler för livförsäkringsföretag i denna del kan förklaras av särskilda skatteregler för livförsäkringsbolag och har behållits i samband med tidigare IFRS-anpassningar av reglerna för balansräkningen och resultaträkningen. Vi ser inte några skäl för att ändra reglerna med hänsyn till IAS 19 eller RR 32.

2.5 Upplysningar

SAMMANFATTNING

Vi föreslår att våra särregler om upplysningar om pensionsförpliktelser och pensionskostnader utgår till förmån för de upplysningar som lämnas enligt IAS 19 eller RR 32.

Vi har tidigare föreslagit att särreglerna för instituts resultaträkning tas bort (se avsnitt 2.4.1). Detaljupplysningar om pensionsförpliktelser, förvaltnings-tillgångar och pensionskostnader bör lämnas enligt IAS 19 eller RR 32:06 punkt 37. Särreglerna för institut om upplysningar till posterna administrationskostnader och bokslutsdispositioner avseende kalkylmässiga pensionspremier och återföringar bör därför tas bort.

IAS 19 och RR 32 kräver allmänna upplysningar om bl.a. pensionsplaner och vad som är fonderat. Våra nuvarande upplysningskrav om hur pensioner täckts kan därför också utgå.

Samtliga upplysningskrav om pensionsförpliktelser och pensionskostnader i 5 kap. FFFS 2006:16 respektive FFFS 2006:17 kan alltså tas bort.

2.6 Undantag för upplysningar i mindre företag?

SAMMANFATTNING

Vi föreslår att mindre onoterade finansiella företag som idag omfattas av lätttnadsregeln i upplysningssammanhang bör lämna upplysningar om pensionsåtaganden till anställda enligt IAS 19 eller, i förekommande fall, RR 32, om pensionsförpliktelserna är av väsentlig storlek.

Vi har tidigare behandlat och reglerat vilka upplysningar som bör lämnas av vissa onoterade mindre finansiella företag.⁹ Vi behandlade inte då upplysningar om pensionsåtaganden avseende anställda, eftersom det förutsatte en sådan större översyn av redovisningsreglerna med hänsyn till IAS 19 och RR 32 som görs i detta sammanhang.¹⁰

Förmånsbestämda pensionsplaner kan avse åtaganden av stor aktuariell och finansiell risk. Upplysningar om förmånsbestämda pensionsplaner är därför viktiga för att kunna bedöma företagets ekonomiska situation. Mindre företag behöver också enligt gällande regler tillämpa klassificerings- och värderingsreglerna och ta fram de flesta av beloppen enligt IAS 19 eller RedR 4 i samband med redovisningen i balansräkningen och resultaträkningen. Enligt vår mening bör därför även mindre onoterade företag som idag omfattas av lätttnadsregeln i upplysningssammanhang i grunden lämna samma upplysningar enligt IAS 19 och RR 32 punkt 37 som andra finansiella företag.

För att beakta att upplysningar enbart behöver lämnas om det är särskilt motiverat, föreslår vi att tillämpningen för mindre företag begränsas till fall där pensionsförpliktelserna är av väsentlig storlek.

⁹ Se 2 kap. allmänna råd 5 FFFS 2006:16 respektive FFFS 2006:17

¹⁰ Se Förslagspromemoria 2 om nya redovisningsföreskrifter för 2006 och 2007, Redovisningsfrågor kring tillämpning av och övergången till lagbegränsad IFRS för onoterade finansiella företag, 2006-10-31, s. 23 f.

3. Följdändringar för dispensförsäkringsföretag

SAMMANFATTNING

Vi föreslår följande.

I redovisningsföreskriften för dispensförsäkringsföretag görs följändringar som innebär att dessa företag i sak ska tillämpa samma redovisningsregler som hittills.

Reglerna om innehållet i posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser anpassas till ändringarna för andra försäkringsföretag och institut.

Däremot införs inga regler om uppdelning i resultaträkningen av pensionskostnader på räntekostnader och andra pensionskostnader.

Det är varken nödvändigt eller lämpligt att förorda att IAS 19 tillämpas av företag som fått dispens från ÅRFL och som därigenom ska tillämpa Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:18) om årsredovisning i försäkringsföretag som har dispens. Man bör därför göra följändringar i nämnda föreskrifter så att dessa företag tillämpar samma regler som hittills. Våra förslag till sådana följändringar framgår av författningskommentaren.

När det gäller uppställningsformer tillämpar dispensförsäkringsföretag i princip samma regler som andra försäkringsföretag. Vi har ovan föreslagit en precisering av innehållet i posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (se avsnitt 2.3.3). Motsvarande precisering bör göras för dispensförsäkringsföretag så att reglerna blir enhetliga. Ändringen bedöms inte få något saklig betydelse.

Vi har tidigare också lämna ett förslag till redovisning av pensionskostnader i resultaträkningen som innebär en uppdelning på finansiella kostnader och övriga pensionskostnader (se avsnitt 2.4.2). En sådan särredovisning bedöms inte motiverad i dispensförsäkringsföretag, som inte heller behöver lämna upplysningar om räntekostnaden. Vi föreslår därför ingen ändring i deras regler för resultaträkningen.

4. Ikraftträdande- och övergångsfrågor

SAMMANFATTNING

Vi föreslår följande.

De föreslagna ändringarna träder ikraft den 1 januari 2008 och som huvudregel tillämpas för räkenskapsår som påbörjas denna dag eller senare. För att ge ytterligare utrymme för Anpassningar till IAS 19 i koncernredovisningen bör äldre redovisningsregler få tillämpas under räkenskapsåret 2008.

Vid övergången till IAS 19 bör företag även få tillämpa de förenklingsregler till standarden som finns i IFRS 1 Första gången IFRS tillämpas.

Företag bör av redovisningsmässiga skäl få tillämpa de nya reglerna i års- och koncernredovisningar i förtid för räkenskapsåret 2007.

Våra förslag innebär i korthet att IAS 19 inte behöver tillämpas i årsredovisningen för juridisk person men bör tillämpas i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS. Vi har tidigare behållit en möjlighet att tillämpa äldre regler för redovisning av pensionsåtaganden i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS, bl.a. därför att övergången till standarden förutsätter en längre anpassningstid. Principer för klassificering och redovisning av olika allmänna pensionsplaner har numera utvecklats hos noterade företag, vilket kan beaktas även av onoterade företag. Pensionsinstitut och andra företag har utvecklat tjänster för att kunna bistå olika företag med beräkningar och underlag för redovisning av pensionsåtaganden enligt IAS 19. Redan enligt gällande regler bör flertalet finansiella företag i vart fall lämna IFRS-anpassade upplysningar enligt RR 32. Vi föreslår därför att de nya IFRS-anpassade reglerna bör träda ikraft den 1 januari 2008 och som huvudregel tillämpas redan från och med detta räkenskapsår.

Vi har emellertid förståelse för att onoterade företag kan ha svårigheter att anpassa sig till de nya reglerna redan från och med den 1 januari 2008. För sådana företag som ingår i en koncern som redan anpassat sig till IAS 19 bör dock anpassningen gå lättare än annars. Försäkringsföretag som har vana att göra aktuariella beräkningar och beräkna långsiktiga åtaganden bör också ha mindre svårigheter att anpassa sig till IAS 19 än andra. Ett företag som enbart har förmånsbestämda planer som omfattar flera arbetsgivare och som redovisas som avgiftsbestämd plan på grund av bristande information, bör inte heller ha några särskilda svårigheter att anpassa sig till de nya redovisningsreglerna.

Även finansiella företag kan dock vara beroende av extern information eller annan hjälp från pensionsinstitut eller andra externa experter för sin redovisning. Det kan också finnas individuella pensionsplaner som behöver analyseras med hänsyn till IAS 19. För att redovisningen ska bli relevant och tillförlitlig är det enligt vår mening viktigt att företagen får ytterligare råd för

att kunna välja antaganden samt analysera och förstå konsekvenserna av en redovisning enligt IAS 19. Sådana aspekter bör hanteras genom övergångsregler. Vi föreslår därför att onoterade företag ska kunna tillämpa äldre regler för pensionsredovisningen under räkenskapsåret 2008. Även det undantag från IAS 19 och RedR 4 om redovisning av avtal om försäkring som vi föreslagit för juridisk person, bör få tillämpas i koncernredovisningen under 2008. Detta bör också klargöras i övergångsregler till nya redovisningsföreskrifter.

För att underlätta övergången bör kreditinstitut och värdepappersbolag få tillämpa äldre regler om redovisning av pensionskostnader i resultaträkningen under räkenskapsåret 2008.

För att underlätta övergången till IAS 19 bör onoterade finansiella företag få tillämpa den förenklingsregel i IFRS 1 som noterade företag kunnat tillämpa vid övergången till IAS 19. Den innebär att företag vid övergången till IAS 19 kan välja att redovisa alla ackumulerade vinster och förluster i balansräkningen, även om företaget använder en korridormetod för senare uppkomna aktuariella vinster och förluster, om alternativet tillämpas på alla planer (se IFRS 1 punkt 20).

Förslaget i promemorian innebär en anpassning av våra särregler till IAS 19 och RR 32. Ur redovisningsmässig synpunkt bör därför företag kunna välja att tillämpa de nya reglerna redan i årsredovisningar och koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS som upprättas för räkenskapsåret 2007.

5. Konsekvensanalys

SAMMANFATTNING

Våra förslag får främst påverkan på koncernredovisningen för onoterade koncerner som inte enbart har pensionsplaner som är eller får redovisas som avgiftsbestämda.

Förslagen innebär också utökade upplysningskrav i vissa mindre finansiella företag med pensionsförpliktelser av väsentlig storlek.

Konsekvenserna av nämnda förslag är väl motiverade med hänsyn till åtagandets natur och de finansiella företagens allmänna intresse.

I övrigt innebär våra förslag en samordning av våra särregler med IFRS-regelverket och RR 32, vilket underrättar tillämpningen av reglerna.

5.1 Konsekvenser för företagen

5.1.1 Vilka kategorier av företag omfattas av redovisningsföreskrifterna?

De olika kategorier av finansiella företag som berörs av redovisningsföreskrifterna framgår av tabellen nedan. Där anges dels antalet företag per kategori, dels antal företag med en balansomslutning understigande 1 000 prisbasbelopp, dvs. företag som kan beröras av vissa ändringar i lättnadsreglerna.

Uppgifterna om antal kategorier är hämtade från vårt institutregister 2007-07-24 medan uppgifterna om balansomslutning och antalet rapporterade företag är hämtade från analysenheten 2007-07-26.

De grupper av företag som berörs av Finansinspektionens redovisningsföreskrifter är institut och försäkringsföretag.

Institut: kreditinstitut och värdepappersbolag samt finansiella holdingföretag när dessa tillämpar reglerna om koncernredovisning och filialer när dessa tillämpar reglerna om årsredovisning eller årsbokslut.

Försäkringsföretag: försäkringsaktiebolag, ömsesidiga försäkringsbolag, understödsföreningar, finansiella holdingföretag när dessa tillämpar reglerna om koncernredovisning samt filialer och verksamheter som bedrivs från fast driftsställe av generalagenter eller generalrepresentationer när dessa tillämpar reglerna om årsredovisning eller årsbokslut.

Typ av företag	Antal företag enl. institutregistret	Antal med en balansslutning understigande 1 000 prisbasbelopp (cirka 40 Mkr)
Institut		
1. Bank	102	1
2. Kreditmarknadsföretag samt S. allm. hypoteksbank och S. skeppshypotekskassan	68	2
3. Institut för el.pengar, undantag	3	-
4. Värdepappersbolag, svenska aktiebolag	128 (107)	67
Försäkringsföretag		
5. Försäkringsbolag, riks	145 (130)	3
6. Större lokala försäkringsbolag	40	0
7. Mindre lokala försäkringsbolag	80 (72)	64
8. Kreatursförsäkringsbolag	114	114
9. Understödsförening	48 (44)	23
10. Understödsförening, begränsat tillsyn	40	40
Institut/Försäkringsföretag		
11. Finansiella holdingföretag som upprättar koncernredovisning enl. ÅRKL eller ÅRFL	45 finansiella företagsgrupper	-
12. Filialer samt generalagenter eller generalrepresentationer som upprättar årsredovisning/årsbokslut enl. ÅRKL eller ÅRFL	Ca. 80 enligt företagsregistret (bank, försäkring och vp-filialer)	-

*Uppgift hämtad från finansinspektionens hemsida 2007-08-14

5.2 Vilka företag berörs i praktiken av våra förslag?

Våra förslag i detta sammanhang berör i praktiken endast de företag eller koncerner som har förmånsbestämda planer för ersättningar efter avslutad anställning, dvs. en rättslig eller informell förpliktelse att betala sådana ersättningar till anställda som hänför sig till deras tjänstgöring och inte är begränsad till avgifter till en annan juridisk person. Vi har inte kunnat kartlägga hur många företag som har sådana planer, vilket skulle förutsätta en individuell kontroll hos alla institut, men det torde vara relativt vanligt. Det är mer konkret företag eller koncerner som har följande pensionsåtaganden i egen regi:

- a) Pensionsåtaganden som tryggas genom pensionsstiftelse/utländskt tjänstepensionsinstitut,
- b) Pensionsåtaganden som följer av kollektivavtal där premier betalas till FPK eller annan pensionskassa/utländskt tjänstepensionsinstitut, men där arbetsgivarens ansvar inte helt är begränsat till avgifter. Under vissa förut-

sättningar får dock förmånsbestämda planer som har flera deltagare på företagsidan redovisas som avgiftsbestämda med vissa tilläggsupplysningar. Företag med sistnämnda slag av planer berörs därför i praktiken inte av förslagen ändring nu, eftersom uppgiftsskyldigheten m.m. enligt RR 32 och URA 45 följer redan av gällande regler i FFFS 2006:16 och FFFS 2006:17.

c) Pensionsåtaganden som följer av andra avtal än kollektivavtal eller av företagspraxis och inte tryggs genom en heltäckande extern försäkring, t.ex. individuella pensionsutfästelser till högre ledande befattningshavare.

Även om företag har ovan angivna pensionsåtaganden berörs de enbart i vissa fall. Störst betydelse får förslaget att slopa undantaget att tillämpa RR 32 i koncernredovisningen till förmån för IAS 19. Som framgår berör dock detta i praktiken enbart företag som upprättar koncernredovisning, som inte redan tidigare tillämpar RR 29 Ersättningar till anställda och som inte enbart har avgiftsbestämda planer eller bara förmånsbestämda planer som får redovisas som avgiftsbestämda. Vi saknar uppgift om antalet företag som förslaget träffar och det är svårt att uppskatta utan en individuell kontroll av alla finansiella företag. Vi bedömer dock att det rör sig om relativt få koncerner, högst omkring ett 25-tal. Konsekvenserna av förslaget i denna del sammanfattas nedan under rubriken; Konsekvenser av IAS 19 i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS.

Våra förslag får mindre betydelse i årsredovisningen för juridisk person genom att undantaget i RR 32 kan tillämpas på förmånsbestämda pensionsplaner och dessa kan redovisas enligt RedR 4. Konsekvenserna av förslaget sammanfattas nedan under rubriken; Konsekvenser av IAS 19 i juridisk person.

Det särskilda undantaget från IAS 19 och RR 32 för försäkringsföretag, som avser avtal om försäkring, berör dock årsredovisningen för juridisk person i sådana noterade och onoterade livförsäkringsföretag som har förmånsbestämda planer som omfattar egna anställda. Vi bedömer att det berör högst ett 10-tal företag. Konsekvenserna av förslaget i denna del sammanfattas nedan under rubriken; Konsekvenser av försäkringsföretags särskilda undantag från IAS 19.

Förslaget att ta bort särreglerna i FFFS 2006:16 om redovisningen av kalkylmässiga pensionskostnader i resultaträkningen berör alla institut som har förmånsbestämda pensionsplaner som tryggs med pensionsstiftelser. Förslaget i denna del berör alltså även noterade företags årsredovisning för juridisk person. Konsekvenserna av förslaget sammanfattas nedan under rubriken; Konsekvenser av slopade särregler för redovisningen av pensionskostnader i institut.

Vårt förslag berör också vissa mindre onoterade företag som numera bör lämna upplysningar om förmånsbestämda planer enligt IAS 19 eller RR 32. En balansomslutning understigande 1000 basbelopp innebär inte med automatik att dagens lättnadsregel får tillämpas. Vissa andra kvalitativa krav ska också vara uppfyllda. Sådana mindre företag som inte omfattas av dagens lättnadsregel bör redan enligt gällande regler lämna upplysningar om förmånsbestämda pensionsplaner enligt IAS 19 eller RR 32 och berörs därför inte av våra förslag på annat sätt än att vår tidigare dubbelreglering av upp-

lysningar utgår. Konsekvenserna i denna del sammanfattas under rubriken; Konsekvenser av ändrade upplysningar.

Våra övriga förslag avser också förtydliganden och kompletteringar av främst författningstekniskt slag. De förenklar regleringen men får, enligt vår bedömning, inga särskilda konsekvenser för företaget, FI eller andra externa intressenter.

Våra förslag berör inte i sak mindre lokala försäkringsbolag, kreatursförsäkringsbolag och understödsföreningar under begränsad tillsyn, om de har dispens från ÅRFL och tillämpar den förenklade årsredovisningsföreskriften för försäkringsföretag med dispens, FFFS 2006:18. Vi behandlar därför inte dispensförsäkringsföretagen ytterligare i denna konsekvensanalys. Vi bortser även från de företag som kan få men ännu inte sökt dispens.

5.3 Administrativa konsekvenser för företagen

5.3.1 Konsekvenser av IAS 19 i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS

Redan gällande regler i våra redovisningsföreskrifter innebär att också onoterade finansiella företag måste klassificera planer för pensioner i egen regi som avgiftsbestämda- eller förmånsbestämda, bl.a. för upplysningsändamål enligt RR 32:06 punkt 37. Vårt förslag nu ökar dock den administrativa bördan genom att undantaget i RR 32 tas bort och IAS 19 tillämpas i balansräkningen och resultaträkningen. Beräkningen av pensionsåtaganden måste ske på ett mer avancerat sätt än tidigare och företag får ett större ansvar för att fastställa antagandena. Det är svårt att uppskatta den tid och kostnad som övergången kan kräva och den är även beroende av vilka planer som förekommer inom en koncern. Vid den tidigare anpassningen till RR 29 i noterade företag har dock de administrativa konsekvenserna lyfts fram som stora.

Till skillnad från då finns dock numera bättre kunskap och beredskap om tillämpningen av IAS 19 på svenska förhållanden. Den utveckling som pågår innebär även att pensionsinstitut och andra som en del av sin verksamhet tillhandahåller stöd och hjälp vid beräkningen av pensionsförpliktelserna och kostnader på samma sätt som tidigare gällt för olika pensionsplaner enligt Tryggandelagen. Detta innebär visserligen kostnader för företagen att inhandla tjänster och förvärva utbildning och annan kompetens för att förstå och lämna information och besluta om antaganden, men reducerar å andra sidan kostnaderna för eget systemstöd. En anpassning för onoterade företag underlättas också av att flera noterade företag redan anpassat sig och att förebilder för redovisningen finns där.

De administrativa kostnaderna får dock inte underskattas och om flera företag går över till IAS 19 kan det vara svårt att hinna ställa om redovisningssystemen och vid behov förvärva den interna eller externa kompetens som kan behövas. De administrativa konsekvenserna kan i vart fall underlättas genom att en ytterligare övergångstid medges och vi har också föreslagit en sådan.

Sammanfattningsvis bedömer vi att förslaget i många fall kan medföra mer än marginella kostnader för berörda företag. Vi bedömer dock inte att försla-

get medför mer väsentliga kostnader för något företag, även om utbildningsinsatser och anpassningar av redovisningssystem vid övergången kan vara relativt stora. Såsom vi redan utvecklat i samband med förslaget till övergångsreglerna kan också konsekvenserna vara olika för olika slag av finansiella företag (se avsnitt 4).

5.3.2 Konsekvenser av IAS 19 i juridisk person

Vårt förslag innebär att förmånsbestämda pensionsplaner med stöd av undantaget i RR 32 får redovisas enligt samma principer som tidigare. Här ser vi alltså inga särskilda konsekvenser annat än att företag till följd av tydligare regler eventuellt kan behöva anpassa sig till principerna i RedR 4. Detta kan i sin tur kräva vissa mindre systemanpassningar som i vart fall enbart är av övergående slag.

5.3.3 Konsekvenser av försäkringsföretags särskilda undantag från IAS 19

Förslaget i denna del torde enbart innebära administrativa kostnadsbesparingar för livförsäkringsföretag jämfört med gällande regler, eftersom företag kan tillämpa vanliga regler om avtal om försäkring på sådana avtal. Genom övergångsregler kan detta undantag också tillämpas i koncernredovisningen under räkenskapsåret 2008. De konsekvenser som därefter uppkommer har sin grund i tidigare års regeländringar, och konsekvenserna för berörda livförsäkringsföretag är av samma slag som behandlats när det gäller tillämpningen av IAS 19 i koncernredovisningen i andra fall.

5.3.4 Konsekvenser av slopade särregler för redovisningen av pensionskostnader i institut och särredovisning av räntedel

Ändringen innebär att institut även i juridisk person och i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS bör redovisa sina pensionsåtaganden på samma sätt som icke-finansiella företag och försäkringsföretag. Vi ser inte att denna ändring får några större administrativa konsekvenser för instituten, utöver vissa systemanpassningar av övergående natur. Om det får några konsekvenser på sikt är dessa snarare till fördel för företagen eftersom redovisningen anpassas till vad som gäller för andra svenska företag, vilket är en fördel i koncerner som omfattar företag av olika kategorier.

5.3.5 Konsekvenser av ändrade upplysningar

Vårt förslag om nya upplysningar enligt IAS 19 eller RR 32 för mindre företag som omfattas av lättnadsreglerna innebär ökade administrativa kostnader. De flesta uppgifter behöver företag redan tas fram vid skuld- och kostnadsföring av pensioner enligt Tryggandelagen. Även här kan en sannolik utveckling vara att underlag för upplysningarna kan komma att ta fram med hjälp av pensionsinstitut och andra externa aktörer. Det kan tilläggas att betungande upplysningskrav inte gäller i de fall heltäckande extern försäkring finns.

Kostnaderna för företaget måste dock även vägas mot fördelarna för externa intressenter att vid behov få en god bild av åtaganden som kan ha hög finansiell och aktuariell risk, och som inte minst i ett litet företag kan få betydande konsekvenser för ställning och resultat.

Vi anser att konsekvenserna för företaget och intresset av informationen balanseras väl genom att upplysningar enbart behöver lämnas om pensionsförpliktelse är väsentliga.

Vi tar bort dubbelregleringen avseende upplysningarna i vissa fall. Detta gör att upplysningarna blir lättare att ta fram och lämna, eftersom företag enbart behöver beakta reglerna om detta i IAS 19 och 32. Detta är en fördel för företagen men leder knappast till någon påtaglig minskad kostnad för att upprätta en årsredovisning eller koncernredovisning.

5.4 Hur påverkas företagens finansiella ställning?

Övergång till IAS 19 i koncernen

Erfarenheterna från de noterade företagens övergång till RR 29 visar att övergången från RedR 4 till en beräkning av pensionsåtaganden enligt IAS 19 kan få relativt stora effekter redan i samband med på övergången. Effekterna kan vara både positiva och negativa. Det beror till en del på vilka antaganden som används, men även på hur åldersstrukturen på anställda ser ut och vilka förvaltningstillgångar som finns. Vi uppskattar utifrån erfarenheterna av de noterade företagens övergång till RR 29 att effekterna i de allra flesta fall begränsar sig till högst några procent av balansräkningen. Det är inte heller osannolikt att företag som förväntar sig stora negativa förändringar kommer att välja externa försäkringslösningar. Detta reducerar koncernens risk men kan medföra högre kostnader för försäkringspremier.

Vårt förslag innebär samtidigt – genom ett nytt undantag i gällande regler – att finansiella företag också inom området för lagbegränsad IFRS kan redovisa en så kallade nettotillgång som ny tillgång och enbart redovisa en viss del av aktuariella vinster och förluster som faller utanför en korridor.

En finansiell effekt som kan uppstå på grund av IAS 19 är större svängningar i resultatet. Det beror på att resultatet påverkas av mera regelbundna ändringar av antaganden och beaktande av skillnader av verkligt utfall i förhållande till antagandena. Många företag har valt en korridor metod för att utjämna sådana svängningar. Konsekvensen är i vart fall inte ett sakligt skäl för att avstå från förslaget. Sådana svängningar uppstår även enligt gällande regler när FI ändrar antaganden eller diskonteringsränta i sina föreskrifter till Tryggandelagen.

Vi kan inte se att de finansiella effekterna av övergången från äldre svenska regler till IAS 19 i koncernredovisningen i grunden skiljer sig åt beroende på kategori av företag. För försäkringsföretag kan emellertid en tillämpning av IAS 19 i koncernen få särskilda konsekvenser, om det finns avtal om försäkring till egna anställda som nu redovisas som försäkringsavtal men som istället bör redovisas som förmånsbestämda pensionsplaner enligt IAS 19. Sådana avtal avseende egna anställda berör rimligen endast en liten del av en koncerns samtliga tjänstepensionsavtal. Förslaget att inte införa något särskilt undantag för koncernredovisningen får därför inga beaktansvärda finansiella effekter.

Konsekvenser av IAS 19 i juridisk person m.m. .

Vårt förslag får i grunden inga skattemässiga effekter eller andra finansiella konsekvenser i juridisk person, eftersom undantaget i RR 32 får tillämpas i juridisk person och försäkringsföretag inte behöver redovisa avtal om försäkring enligt IAS 19. Om företaget frivilligt väljer att tillämpa IAS 19 i årsredovisningen uppkommer motsvarande slag av konsekvenser som för koncernredovisningen.

Slopade särregler för redovisningen av pensionskostnader i institut kan dock få finansiella konsekvenser i årsredovisningar och koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS. Den rubricerade ändringen får enligt vår bedömning i grunden ingen påverkan på årets resultat i juridisk person, eftersom vad som återförs under bokslutsdisposition torde ha bestäms av den beräknade nettokostnaden och principerna i RedR 4.

Däremot påverkas innehållet i posterna Administrationskostnader och Resultat före kreditförluster, eftersom pensionskostnader redan där bör redovisas netto efter avdrag för förvaltningstillgångar och justeringar för reduceringar och regleringar av planer. I berörda fall kan storleken på posterna påverkas väsentligt.

Ändrade upplysningar

Nya upplysningar om pensionsåtaganden för mindre företag bör inte i sig få några finansiella konsekvenser för dessa företag. Att slopa FI:s särregler om upplysningar gör det lättare att lämna upplysningar, men får inte heller några finansiella konsekvenser.

5.5 Konsekvenser för marknaden (investerare och konsumenter)

Vårt förslag innebär att alla finansiella företag så långt möjligt enligt lag redovisar sina pensionsåtaganden enligt IAS 19 i koncernredovisningen. Vi bedömer att marknaden därmed får bättre och mer enhetlig information om pensionsförpliktelser och pensionskostnader. Detta bedömer vi vara en stor fördel framför allt för internationella intressenter.

För årsredovisningen får undantaget i RR 32 och RedR 4 tillämpas på ett sätt som gäller för noterade icke-finansiella företag. Vi vill ta bort vissa särregler för att anpassa till RedR 4. De särregler vi behåller bygger vidare på god redovisningssed för finansiella företag enligt äldre regler. Vi bedömer att detta förslag också är till godo för marknaden.

Det är inte uteslutet att onoterade finansiella koncerner i större utsträckning än hittills kommer att välja externa försäkringslösningar framför alternativet att ha kvar pensionsåtaganden i egen regi. Vi tror dock inte att några väsentliga förändringar kommer att ske, eftersom många andra faktorer än redovisningsregler påverkar valet av pensionslösningar.

5.6 Konsekvenser i kapitaltäcknings- och solvenssammanhang

Kapitaltäckning och solvens kan påverkas om föreskriftsändringar görs i klassificerings- eller värderingsregler eller om tydligare regler gör att vissa företag måste ändra sin redovisning i dessa avseenden.

Det finns dock redan så kallade stabilitetsfilter som utformats för att ta hänsyn till en pensionsredovisning enligt IAS 19. Vår bedömning är därför att varken kapitaltäckning eller solvens förändras på något väsentligt sätt i förhållande till tidigare, även om effekter naturligtvis kan uppkomma i enskilda fall på grund av nya värderingsregler.

5.7 Konsekvenser för FI och andra myndigheter

Inrapporteringen till FI och företagsstatistik kan påverkas av vårt förslag. Vad som främst är relevant är dels en nettoredovisning av pensionskostnader under posten Administrationskostnader i institut som kan påverka resultatposter, dels en möjlig redovisning av en s.k. nettotillgång och en korridormetod i juridisk person dels en särredovisning av räntedelen och övriga pensionskostnader i institut. Dessa frågor behandlas dock inte inom ramen för denna promemoria. Framförallt särredovisning av räntedelen av pensionskostnaderna kommer att övervägas vidare (se avsnitt 2.4.2). Om förslaget skulle genomföras kan det påverka information om bankernas räntenetto i de fall inte särskilda justeringsregler införs i rapporteringssammanhang.

Förslagen bedöms inte få några negativa konsekvenser för FI:s tillsyn.

6. Författningskommentarer

6.1 Förslaget till ändring i FFFS 2006:16

6.1.1 2 kap. allmänna råd 4

Genom kompletteringen klargörs att en lätttnadsregel i IFRS 1 kan tillämpas om ett institut med stöd av våra övergångsregler väntar med att gå över till IAS 19. Bakgrunden är att företag enligt IAS 19 kan välja att använda en "korridor metod" som innebär att vissa aktuariella vinster och förluster inte redovisas. Retroaktiv tillämpning av denna metod kräver att ett företag delar upp de ackumulerade aktuariella vinsterna och förlusterna, från planens början till tidpunkten för övergång till IFRS, i en redovisad del och en oredovisad del. En förstagångstillämpare kan dock välja att redovisa alla ackumulerade aktuariella vinster och förluster i balansräkningen vid tidpunkten för övergång till IFRS även om företaget använder korridor metoden för aktuariella vinster och förluster som uppkommer senare. Om en förstagångstillämpare väljer detta alternativ, ska företaget tillämpa metoden på alla planer (se IFRS 1 punkt 20). Enligt anpassningen i *punkten 4 e) nya andra stycket* får institut tillämpa denna lätttnadsregel även i fall de tillämpar IAS 19 första gången vid en senare tidpunkt än övriga redovisningsstandarder.

Vi hänvisar i den nya lätttnadsregeln, i likhet med RR 32:06, också till IFRS 1 punkt 21. Den regeln innebär mer ett klargörande av att ett företag kan lämna upplysning om de belopp som krävs enligt punkt 120 A (p) i IAS 19, eftersom beloppen fastställs för varje redovisningsperiod framåttriktat från övergångsdatum (jfr även RR 32:06 punkt 37 tredje stycket j).

6.1.2 2 kap. allmänna råd 5

Tillägget i *första stycket* innebär att även de mindre finansiella företag som omfattas av upplysningslättnader bör lämna upplysningar enligt IAS 19 eller, om planen redovisas med stöd av undantaget i RR 32, nämnda rekommendation.

Upplysningarna behöver dock enbart lämnas i fall pensionsförpliktelseerna uppgår till väsentliga belopp. Väsentligheten prövas på grund av hänvisningarna i 2 kap. enligt IFRS-regelverket (jfr IAS 1 där avgörande är om informationen skulle påverka ekonomiska beslut hos användarna av årsredovisningen).

Av övergångsreglerna framgår dock att äldre regler får tillämpas för räkenskapsåret 2008 och att upplysningarna därför inte behöver lämnas för detta räkenskapsår.

Ändringen påverkar inte filialer. Dessa behöver enligt de allmänna råden inte alls lämna några upplysningar enligt IFRS eller RR 32.

Andra och fjärde styckena har ändrats närmast redaktionellt och innebär ingen ändring i sak.

6.1.3 3 kap. 3 §

Första stycket har överförs från 4 kap. 3 § eftersom reglerna avser skuldföring och passar bättre i detta kapitel. En redaktionell precisering har gjorts för att klargöra att regeln avser pensionsåtaganden till anställda. Begreppet pensionsåtaganden har ersatts med pensionsförpliktelser för att ansluta till samma begrepp i RR 32. Av samma skäl har begreppet ”särskilt avskiljda tillgångar” införts, som i likhet med RR 32 preciseras avse pensionsstiftelse eller motsvarande inom parantes.

Andra stycket har överförs från 5 kap. 10 §. Reglerna har preciserats för att klargöra att överskott i förmånsbestämda pensionsplaner inte får redovisas i balansräkningen. I likhet med tidigare bör också upplysning om överskottet anges i not, men det följer numera av upplysningar som lämnas enligt RR 32:06 punkt 37.

Tredje stycket är nytt och medger en redovisning av pensionsåtaganden enligt IAS 19 utan inskränkning av reglerna i första eller andra stycket. Till följd av hänvisningen till RR 32 i de allmänna råden i 2 kap. gäller dock ett undantag från IAS 19 om att aktuariella vinster eller förluster inte får redovisas direkt mot eget kapital (se RR 32:06 punkt 37). Den begränsningen gäller för såväl årsredovisningar som koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS (jfr 7 kap. allmänna råd).

Institut kan tillämpa en korridormetod för redovisning av aktuariella vinster och förluster samt redovisa ”överskott” från en pensionsplan såsom en tillgång i balansräkningen, men enbart i de fall förmånsbestämda pensionsplaner redovisas enligt IAS 19. Detta klargörs i *de allmänna råden* till paragrafen. En korridormetod och redovisning av nettotillgång är alltså inte förenligt med paragrafen om pensionsplanen redovisas enligt RedR 4 med stöd av undantaget i RR 32.

6.1.4 4 kap. 3 §

Bestämmelserna i paragrafen och de allmänna råden har överförs till nya 3 kap. 3 § samt anpassats till IAS 19 och RR 32 (se författningskommentaren till den paragrafen).

6.1.5 5 kap. 10 §

Bestämmelserna i paragrafen har överförs till nya 3 kap. 3 § samt anpassats till IAS 19 och RR 32 (se författningskommentaren till den paragrafen).

6.1.6 5 kap. 15 §

Bestämmelserna i paragrafen utgår, eftersom särreglerna för redovisning i resultaträkningen utgår och institut ska lämna upplysningar om sina pensionskostnader enligt IAS 19 (om pensionsplaner redovisas enligt IAS 19) eller RR 32 punkt 37 (om undantaget för förmånsbestämda planer i RR 32 tillämpas och pensionsförpliktelserna redovisas enligt principerna i RedR 4).

6.1.7 7 kap. allmänna råd

Ändringen i *andra stycket* innebär att IAS 19 numera bör tillämpas i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS. Det klargörs också att standarden tillämpas där enbart med det undantag om redovisning av aktuariella vinster och förluster direkt mot eget kapital som motiveras av lag. Undantaget i RR 32:06 bör alltså inte tillämpas i koncernredovisningen.

Av övergångsreglerna framgår dock att undantaget i RR 32:06 och vissa andra äldre regler får tillämpas i koncernredovisningar för räkenskapsåret 2008.

6.1.8 Bilaga 1, 20 §

Andra stycket är nytt och klargör, i likhet med reglerna för försäkringsföretag, vad som ska redovisas i posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Ersättningar efter avslutad anställning definieras i IAS 19. I 3 kap. 3 § finns bestämmelser om när pensionsförpliktelser ska tas upp i balansräkningen.

Ändringen i *de allmänna råden* till paragrafen är ett förtydligande med anledning av kompletteringen i paragrafen. Det klargör att finansiella garantier bör redovisas åtskilt från avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

6.1.9 Bilaga 2, 2 §

Förslaget innebär att räntedelen av pensionskostnaderna, med avdrag för avkastning på särskilt avskilda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande), redovisas i posten ränteintäkter, om avkastningen skulle överstiga kostnaderna.

Reglerna gäller även när pensionsförpliktelser redovisas enligt IAS 19. De gäller också i en koncernredovisning enligt lagbegränsad IFRS.

Bakgrunden till förslaget har behandlats i avsnitt 2.4.2.

6.1.10 Bilaga 2, 4 §

Ändringen är av motsvarande slag som i 11 §, men avser fallet när nettot är en kostnad för företaget.

6.1.11 Bilaga 2, 10 §

Särreglerna om redovisning av kalkylmässiga pensionskostnader utgår. Detta innebär att även institut bör redovisa pensionskostnader enligt principerna i IAS 19 eller, om undantaget i RR 32 utnyttjas, enligt principerna i RedR 4. Ändringen innebär bl.a. att pensionskostnaderna i stiftelsefallen redovisas netto i posten Administrationskostnader och att ingen redovisning under bokslutsdispositioner blir aktuell annat än om det följer av RedR 4 (se exempel 8 i rekommendationen).

Det kan erinras om att upplysningar om beräkningen av pensionskostnader och vilka poster som berörts lämnas enligt IAS 19 eller, i förekommande fall, RR 32:06 punkt 37.

6.1.12 Bilaga 2, 17 §

Särreglerna om redovisning av pensionskostnader i resultaträkningen utgår (se kommentaren till 10 §).

6.1.13 Bilaga 2, 19 § allmänna råd

Hänvisningen till FAR:s äldre uttalande utgår. För pensionsplaner som redovisas enligt IAS 19 finns nämligen regler om redovisningen i URA 43 Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt. Uttalandet som gäller

enligt hänvisningarna i allmänna råd 2 kap. innehåller mera preciserade regler om redovisning av skatterna. För pensionsplaner som redovisas enligt undantaget i RR 32 finns redan en hänvisning till RedU 4 Fastighetsskatt, särskild löneskatt och avkastningsskatt (som ersatt FAR:s uttalande nummer 20). Dit hänvisas i RedR 4.

6.1.14 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna *första punkten* innebär att de nya reglerna som huvudregel ska tillämpas första gången i årsbokslut, årsredovisningar, koncernredovisningar och delårsrapporter för räkenskapsår som inleds den 1 juli 2008 eller senare.

De nya reglerna får, enligt *andra punkten*, tillämpas i förtid i årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsåret 2007.

Äldre regler får dock tillämpas under räkenskapsåret 2008. Detta framgår av *tredje punkten*. I punkten anges endast sådana äldre regler där våra ändringar innebär sakliga ändringar. Övriga nya regler rymmer även en redovisning enligt principerna i RedR 4.

6.2 Förslaget till ändring i FFFS 2006:17

6.2.1 2 kap. allmänna råd 4

De nya allmänna råden i *punkt 4 f) andra stycket* innehåller vissa anpassningar i förhållande till IAS 19 och RR 32 som är av motsvarande slag som för institut. Se författningskommentarer till 2 kap. allmänna råd 4 FFFS 2006:16.

Undantaget i *punkt 4 g) nya andra stycket* är en särregel för försäkringsföretag. Sådana företag behöver inte tillämpa IAS 19 eller RR 32:06 punkt 37 på sina avtal om försäkring som avser egna anställda. Konsekvensen av anpassningen är att företaget i stället redovisar avtalet enligt gällande regler för försäkringsavtal eller, om avtalet inte överför väsentlig försäkringsrisk, investeringsavtal eller servicekontrakt. Vårt undantag innebär alltså också att företaget i dessa fall inte behöver lämna upplysningar om sådana avtal enligt IAS 19 eller RR 32.

Om möjligheten att tillämpa undantaget i koncernredovisningen, se författningskommentaren 7 kap. allmänna råd.

6.2.2 3 kap. 7 §

Paragrafen är ny. Den innehåller bestämmelser som överförts från 4 kap. 14 § och 5 kap. 8 § men som anpassats till IAS 19 och RR 32:06. Ändringarna är av motsvarande slag som i redovisningsföreskrifterna för institut. Se författningskommentarer till 3 kap. 3 § FFFS 2006:16.

6.2.3 4 kap. 14 §

Bestämmelserna i paragrafen och de allmänna råden har överförts till nya 3 kap. 7 §. Se författningskommentarer till den paragrafen.

6.2.4 5 kap. 8 §

Bestämmelserna i andra meningen har överförs till nya 3 kap. 7 §. Se författningskommentarer till den paragrafen.

6.2.5 7 kap. allmänna råd

Ändringarna i *andra stycket* medför vissa anpassningar i förhållande till IAS 19 och RR 32 av motsvarande slag som för institut. Se författningskommentarer till 7 kap. allmänna råd FFFS 2006:16. Ändringarna innebär att varken undantaget för förmånsbestämda pensionsplaner i RR 32:06 eller det särskilda undantaget för avtal om försäkring i 2 kap. allmänna råd 4 g) bör tillämpas i koncernredovisningar enligt lagbegränsad IFRS.

Av övergångsreglerna framgår dock att båda undantagen kan tillämpas i koncernredovisningen för räkenskapsåret 2008 (se författningskommentaren till övergångsreglerna).

I *fjärde stycket* har en felaktig hänvisning rättats. Det ska hänvisas till äldre aktiebolagslag eftersom det hänvisas dit i RR 30:04.

6.2.6 Bilaga 3, 45 §

Ändringarna klargör, i likhet med reglerna för institut, vad som ska redovisas i posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Ersättningar efter avslutad anställning definieras i IAS 19. I 3 kap. 7 § finns bestämmelser om när pensionsförpliktelser ska tas upp i balansräkningen.

Ändringen i *de allmänna råden* till paragrafen är ett förtydligande med anledning av kompletteringen i paragrafen. Det klargör att finansiella garantier som redovisas som delpost under Avsättningar bör redovisas åtskilt från avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

6.2.7 Bilaga 4, 11 §

Förslaget innebär att räntedelen av pensionskostnaderna, med avdrag för avkastning på särskilt avskilda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande), redovisas i posten ränteintäkter, om avkastningen skulle överstiga kostnaderna.

Reglerna gäller även när pensionsförpliktelser redovisas enligt IAS 19. De gäller också i en koncernredovisning enligt lagbegränsad IFRS.

Bakgrunden till förslaget har behandlats i avsnitt 2.4.2.

6.2.8 Bilaga 4, 19 §

Ändringen är av motsvarande slag som i 11 §, men avser fallet när nettot är en kostnad för företaget.

6.2.9 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Övergångsbestämmelserna *första punkten* innebär att de nya reglerna som huvudregel ska tillämpas första gången i årsredovisningar och koncernredovisningar för räkenskapsår som inleds den 1 juli 2008 eller senare.

De nya reglerna får enligt *andra punkten* tillämpas i förtid i årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsåret 2007.

Äldre regler får dock tillämpas under räkenskapsåret 2008. Detta framgår av *tredje punkten*. I punkten anges endast sådana äldre regler där våra ändringar innebär sakliga ändringar. Övriga nya regler rymmer även en redovisning enligt tidigare principer för finansiella företag.

Fjärde punkten innebär att det nya undantaget om avtal om försäkring kan tillämpas i koncernredovisningen för räkenskapsåret 2007 och 2008. Att undantaget får tillämpas i årsredovisningen för juridisk person framgår redan av 2 kap. allmänna råd 4 g). Med stöd av tredje punkten i övergångsreglerna kan detta undantag tillämpas på årsredovisningen i förtid för räkenskapsåret 2007.

6.3 Förslaget till ändring i FFFS 2006:18

6.3.1 3 kap. 7 §

Paragrafen är ny men innebär ingen saklig ändring i förhållande till tidigare. Den nya paragrafen är en följd av att bestämmelserna i 4 kap. 14 § och 5 kap. 8 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag flyttats till 3 kap. 7 § FFFS 2006:17. I paragrafen hänvisas dit men endast i de delar som inte avser tillämpningen av IAS 19 Ersättningar till anställda och RR 32:06 Redovisning för juridisk person.

6.3.2 4 kap. 7 §

Tidigare 4 kap. 7 § utgår till följd av att motsvarande regler följer av 3 kap. 7 § i denna föreskrift. Till följd av den ändringen har efterföljande paragraf bytt nummer.

6.3.3 5 kap. 3 §

Vissa upplysningsregler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag har utgått. De upplysningsregler som tidigare följde av hänvisningen dit har nu tagits in som egna regler i paragrafen.

6.3.4 Bilaga 3, 34 §

Ändringarna i paragrafen klargör, i likhet med reglerna för övriga försäkringsföretag, vad som ska redovisas i posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

De allmänna råden till paragrafen om var finansiella garantier kan redovisas är i och för sig nya men har införts för att reglerna på denna punkt ska överensstämma med de för övriga försäkringsföretag.

6.3.5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna har samordnats med motsvarande regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

Bilagor

Föreskriftsförslaget med ändringsmarkeringar

FFFS 200X:x

Bilaga 1 Förslag till ändring FFFS 2006:16

2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisning

Tillämpning av internationella redovisningsstandarder

Allmänna råd¹¹

1. Godkända internationella redovisningsstandarder bör tillämpas av alla institut, om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning eller följer av dessa föreskrifter och allmänna råd.

Internationella redovisningsstandarder som inte är godkända får tillämpas i den utsträckning de inte strider mot godkända internationella redovisningsstandarder, lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

2. Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 Redovisning för juridiska personer, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, bör tillämpas av alla institut, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

Följande uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp (URA) bör tillämpas på samma sätt som RR 32:06, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

- a) URA 5 Nedskrivning av aktier i dotterföretag i samband med en koncernintern omstrukturering.
- b) URA 6 Aktivering av ränteutgifter i koncernredovisningen.
- c) URA 7 Koncernbidrag och aktieägartillskott.
- d) URA 42 Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta.
- e) URA 43 Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt.
- f) URA 44 Redovisning av övergång från tillämpning av punkt 30 i IAS 19, Ersättningar till anställda, till punkt 29.
- g) URA 45 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare.
- h) URA 46 IFRS 2 och sociala avgifter.
- i) URA 47 Redovisning av eget kapital i koncern.

3. Utöver vad som följer av 2, tillämpas internationella redovisningsstandarder med följande begränsningar på grund av lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

a) Företag bör inte redovisas som moderföretag och dotterföretag om en ägarandel saknas, se 1 kap. 4 § samma lag och 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Om ett företag saknar ägarandel men ändå

¹¹ Senast ändrad genom FFFS 2007:13.

har ett bestämmande inflytande över ett annat företag, bör det först nämnda företaget lämna tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande bild, se 2 kap. 2 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 2 kap. 3 § årsredovisningslagen. Det andra företaget bör ange vilket företag som har bestämmande inflytande utan ägarandel och hur inflytandet kan utövas.

b) Redovisningen av ett instrument eller dess delar som en skuld eller eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av villkoren, tillämpas inte hos utgivaren till den del instrumentet avser vad som ska klassificeras som ett eget kapital enligt lag eller annan författning, se 5 kap. 1 och 4 §§ lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 5 kap. 14 och 15 §§ årsredovisningslagen. Utgivaren bör i en not lämna upplysningar om klassificeringen i enlighet med den ekonomiska innebörden.

c) Nedskrivningar som gjorts före ikraftträdandet av lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, får inte återföras, se punkt 3 i övergångsbestämmelserna till samma lag. Upplysningar om att en nedskrivning inte har återförts av detta skäl och bedömningen av effekten på företagets ställning och resultat bör lämnas i en not.

4. Utöver vad som följer av 2 och 3 tillämpas internationella redovisningsstandarder, Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 Redovisning för juridiska personer, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, och uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp (URA) med följande anpassningar.

a) Avistaköp eller avistaförsäljningar bör redovisas per affärsdagen. Med avistaköp och avistaförsäljning avses, när det gäller transaktioner på den svenska marknaden, avtal med leverans inom; tre bankdagar på penning- och obligationsmarknaden eller aktiemarknaden samt två bankdagar på råvarumarknaden eller valutamarknaden.

b) Vad som anges om balanserade vinstmedel avser i sparbanker Andra fonder, post 12.

c) Innehav för handel enligt IAS 39 Finansiella instrument; Redovisning och värdering, bör redovisas som Innehav för handelsändamål enligt årsredovisningslagen (1995:1554). Även andra finansiella tillgångar än de som innehas för handel får vid redovisningen första gången oåterkalleligt klassificeras som en ”finansiell tillgång värderad till verkligt värde via resultaträkningen” enligt IAS 39 endast om tillgången kan värderas till verkligt värde enligt lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, se 4 kap. 1 § och 2 § 5 samma lag, 4 kap. 14 a och 14 b §§ årsredovisningslagen samt punkt 9 andra stycket b i IAS 39 och punkt 45 i IFRS 4 Försäkringsavtal. Om förutsättningarna enligt IAS 39 är uppfyllda, kan denna option tillämpas på värdepapper och fordringar. Detta gäller även tillgångar som uppkommer genom direkt utlåning, vilka annars skulle hänföras till någon av kategorierna investering till förfall, låne- och kundfordringar eller finansiell tillgång som kan säljas. Optionen kan däremot inte tillämpas på andelar i dotterföretag eller samriskföretag och andra intresseföretag. Den kan inte heller tillämpas på finansiella skulder innan detta är förenligt med 4 kap. 14 a och 14 b

§§ årsredovisningslagen. Verkligt värdeoptionen får trots bestämmelserna tillämpas på ett skuldinstrument, dock inte på en del av instrumentet, med de begränsningar som följer av IAS 39 och under de förutsättningar som anges i punkt 9 andra stycket b i, samma standard, om detta görs inom ramen för tillämpade principer för säkringsredovisning och endast så länge säkringsredovisning pågår, se 4 kap. 14 e § årsredovisningslagen. Företaget behöver då inte iaktta de förutsättningar som enligt IAS 39 annars gäller för säkringsredovisning av säkringsförhållandet. I sådana fall lämnas upplysningar om säkringsredovisning med hänsyn till att verkligt värdeoptionen tillämpats.

d) Institut bör inte tillämpa RR 32:06 punkt 71 om undantag från IAS 21 och IAS 39 vid säkringsredovisning av valutasäkringar, se 4 kap. 2 § 6 lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

e) Onoterade institut får trots tidsbegränsningarna i godkända internationella redovisningsstandarder och Redovisningsrådets rekommendationer RR 32:04 och RR 32:06 tillämpa följande lätttnadsregler när företaget första gången tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder:

- Punkt 65 i övergångsreglerna i RR 32:04, jfr punkt 36 A i IFRS 1 Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas.
- Punkt 4 i RR 32:06 om utnyttjande av vissa förenklingsregler i IFRS 1, jfr bland annat punkt 25 A, 25 F, 27 och 34 B i IFRS 1.
- Punkt 36 C i IFRS 1 om undantag från kravet att presentera jämförande information enligt IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar.

Lätttnadsreglerna i punkt 20 och 20 A i IFRS 1 Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas får tillämpas även om IAS 19 Ersättningar till anställda tillämpas första gången under senare räkenskapsår än övriga standarder.

f) En leasegivare som med stöd av RR 32:06 redovisar ett finansiellt leasingavtal som ett operationellt leasingavtal

- får göra avskrivningar på den utleasade tillgången enligt annuitetsmetoden, även om det inte skulle vara förenligt med IAS 17 Leasingavtal, jfr IAS 17 punkt 53, och
- bör tillämpa reglerna för finansiella leasingavtal när det gäller nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar avseende den utleasade tillgången, jfr IAS 39 punkt 63–65.

5. Ett noterat institut, som inte är en bank eller ett kreditmarknadsföretag, vars balansomslutning för de två senaste räkenskapsåren inte överstiger 1 000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, behöver enbart lämna upplysningar enligt följande godkända internationella redovisningsstandarder:

- IFRS 4 Försäkringsavtal.
- IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar.
- IAS 1 Utformning av finansiella rapporter, i den del som avser upplysningar om kapital.
- IAS 7 Kassaflödesanalys.
- IAS 10 Händelser efter balansdagen.

- IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, med de tillägg som framgår av punkt 31 och 32 i RR 32:06.
- IAS 17 Leasingavtal, med de undantag och tillägg som framgår av punkt 33 i RR 32:06.
- IAS 18 Intäkter.
- IAS 19 Ersättningar till anställda, med de undantag och tillägg som framgår av RR 32:06 punkt 37, om pensionsförpliktelserna är av väsentlig storlek.
- IAS 21 Effekterna av ändrade valutakurser.
- IAS 23 Lånekostnader, med det tillägg som framgår av punkt 44 i RR 32:06.
- IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar.
- IAS 38 Immateriella tillgångar, med det tillägg som framgår av punkt 66 och 68 i RR 32:06.
- IAS 40 Förvaltningsfastigheter, med det tillägg som framgår av punkt 74 i RR 32:06.

Lättnadsreglerna i Fförsta stycket bör inte tillämpas om institutet

- upprättar eller omfattas av en koncernredovisning där Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen) tillämpas,
- i andra fall upprättar eller omfattas av en koncernredovisning enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller lagen om årsredovisning i försäkringsföretag som omfattar minst ett annat finansiellt företag, eller
- har en internationell anknytning.

Ett företag bör i redogörelsen för tillämpade redovisningsprinciper ange ~~att~~ om lättnaden har tillämpats, jfr 5 kap. 22 §.

I andra stycket menas med *finansiellt företag* ett kreditinstitut, värdepappersbolag, försäkringsföretag eller motsvarande utländskt företag och med en *internationell anknytning* att institutet bedriver gränsöverskridande verksamhet eller har filial utomlands, ingår i samma koncern som minst ett utländskt finansiellt företag eller är en filial till ett utländskt företag,

Oavsett första–tredje styckena behöver inte filialer lämna några upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder eller RR 32:06.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Pensionsförpliktelser till anställda

3 § Ett institut ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsförpliktelser till anställda som inte har täckning i en pensionsförsäkring eller i särskilt avskiljda tillgångar (pensionsstiftelse eller motsvarande).

Institut vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskiljda tillgångar överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelserna till anställda, ska inte redovisa överskottet i balansräkningen.

Första och andra stycket gäller inte för förmånsbestämda planer som redovisas enligt IAS 19 Ersättningar till anställda.

Allmänna råd

Paragrafen innebär att det endast är möjligt att tillämpa en så kallad korridormetod och redovisa en så kallad nettotillgång i balansräkningen om förmånsbestämda planer redovisas enligt IAS 19 Ersättningar till anställda.

4 kap. Värderingsregler

Pensionsåtaganden

~~3 §~~ Ett institut ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsåtaganden som inte har täckning i någon pensionsstiftelses förmögenhet eller i en tecknad pensionsförsäkring.

Allmänna råd

Paragrafen innebär att det inte är möjligt att tillämpa en s.k. korridormetod för beräknade åtaganden som saknar täckning i pensionsstiftelse eller i en tecknad pensionsförsäkring, jfr IAS 19 Ersättningar till anställda.

5 kap. Tilläggsupplysningar

Pensionsförpliktelser

~~10 §~~ Uppgifter ska lämnas om hur institutets pensionsförpliktelser har täckts. Institut vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i pensionsstiftelse överstiger kapitalvärdet av pensionsåtagandena ska redovisa överskottet i not till balansräkningen.

Pensionskostnader

~~15 §~~ I not till "Allmänna administrationskostnader" (post 9) ska institutet lämna upplysningar om hur bruttokostnaden fördelar sig på kalkylmässiga pensionskostnader respektive kostnad för premier.

I not till "Bokslutsdispositioner" (post 15) ska institutet lämna upplysningar om hur beloppet för avräkning av pensioner fördelar sig på kalkylmässiga pensionspremier, utbetalda pensioner, löne och avkastningsskatt, gottgörelse från eller avsättning till en stiftelse eller någon annan.

7 kap. Koncernredovisning

Tillämpning av årsredovisningsregler i koncernredovisningen

1 § Föreskrifterna och de allmänna råden i 2–6 kap. ska tillämpas även när en koncernredovisning upprättas, om inte annat följer av detta kapitel.

I en *koncernbalansräkning* ska minoritetsintressen redovisas som en särskild post inom eget kapital.

I en *koncernresultaträkning* ska årets resultat fördelas på resultat hänförligt till minoritetsintressen och resultat hänförligt till innehavare av andelar i moderföretaget.

Allmänna råd¹²

Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 Redovisning för juridiska personer

Hänvisningarna i paragrafen innebär bland annat att 2 kap. allmänna råd och därmed även Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, bör tillämpas även i koncernredovisningen, om inte Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen) tillämpas. Sådana undantag och tillägg som enbart är motiverade av sambandet mellan redovisning och beskattning, bör dock inte tillämpas i koncernredovisningen.

~~Trots första stycket får undantaget från och tillägget till IAS 19 Ersättningar till anställda om förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas även i koncernredovisningen. Oavsett första stycket bör IAS 19 Ersättningar till anställda tillämpas i koncernredovisningen med enbart det undantag om redovisning av aktuariella vinster och förluster direkt mot eget kapital som framgår av RR 32:06 punkt 37 andra stycket.~~

Redovisning av minoritetsintressen

Paragrafens andra och tredje stycke motsvarar det som följer av godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 1 Utformning av finansiella rapporter.

Kapitaltäckningsanalys i finansiella holdingföretag

En kapitaltäckningsanalys ska ingå i koncernredovisningen för ett finansiellt holdingföretag enligt 7 kap. 1 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Denna analys ska, till följd av hänvisningen till 6 kap. 3 § samma lag, avse den finansiella företagsgrupp för vilken holdingföretaget är moderföretag.

Till följd av paragrafens hänvisning till 6 kap. dessa föreskrifter och allmänna råd ska kapitaltäckningsanalysen även avse ett finansiellt

¹² Senast ändrad genom FFFS 2007:13.

konglomerat, om holdingföretaget är skyldigt att rapportera kapitaltäckningen för konglomeratet till en tillsynsmyndighet.

Närmare regler om kapitaltäckningsanalysens innehåll finns i 6 kap. 4 §.

Bilaga 1

Balansräkningens poster

20 § Skulder, avsättningar och eget kapital: Post 6 — Avsättningar. Här redovisas avsättningar, jfr 3 kap. 2 § lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och 3 kap. 9 § årsredovisningslagen.

I delpost 6a. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser redovisas avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning. I 3 kap. 3 § finns regler om när avsättningar för pensionsförpliktelser till anställda ska tas upp i balansräkningen.

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte är derivat kan tas upp under ~~denna~~ post. 6c. Övriga avsättningar.

Bilaga 2

Resultaträkningens poster

2 §¹³ Post 1 — Ränteintäkter. Här redovisas intäkter från sådana tillgångar som tas upp under Tillgångar, posterna 1–5 i balansräkningen (Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker, Belåningsbara statsskuldförbindelser m.m., Utlåning till kreditinstitut, Utlåning till allmänheten och Obligationer och andra räntebärande värdepapper).

Här redovisas också intäkter i form av sådana ränteliknande provisioner som beräknas på tidsbasis eller på basis av storleken på en fordran.

Allmänna råd

Ränteintäkter och räntekostnader på sådana ränteswappar som skyddar räntebärande tillgångar vid säkringsredovisning bör redovisas här.

Ersättningar som beaktas vid beräkning av effektivräntan bör redovisas här.

---

¹³ BRD art. 29.

Ersättningar som inte beaktas enligt effektivräntemetoden bör inte redovisas under denna post, jfr IAS 18 Intäkter med tillhörande bilaga. Sådana ersättningar bör redovisas enligt 6 §.

I posten bör även redovisas en nettointäkt avseende räntedelen av pensionskostnaderna med avdrag för avkastningen på särskilt avskiljda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande).

4 §¹⁴ Post 3 — Räntekostnader. Kostnader för sådana skulder som tas upp under Skulder, avsättningar och eget kapital, posterna 1, 2, 3 eller 7 (Skulder till kreditinstitut, In- och upplåning från allmänheten, Emitterade värdepapper m.m. och Efterställda skulder), ska redovisas under denna post.

Avgifter för den statliga insättningsgarantin redovisas också under denna post.

Här redovisas också kostnader i form av ränteliknande provisioner som beräknas på tidsbasis eller på basis av skuldens storlek. Ersättning som debiteras i samband med uttag på inlåningsräkning är en korrigering av avtalad ränta som ska minska institutets räntekostnader.

Allmänna råd

Räntekostnader och ränteintäkter på sådana ränteswappar som skyddar räntebärande skulder vid säkringsredovisning bör redovisas här.

I posten bör även redovisas en nettokostnad avseende räntedelen av pensionskostnaderna med avdrag för avkastningen på särskilt avskiljda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande).

10 §¹⁵ Post 9 — Allmänna administrationskostnader. Här redovisas
1. personalkostnader, inklusive löner och arvoden, bonus och provisioner, pensionskostnader och andra sociala kostnader, och
2. övriga administrationskostnader.

~~Som pensionskostnader redovisas bruttokostnaden för pensionsförpliktelser, exklusive ATP-avgifter och premier för tjänstegrupplivförsäkring. Som bruttokostnad redovisas summan av kalkylmässiga kostnader enligt en försäkringsteknisk beräkning samt kostnader för pensionspremier. Här redovisas även avkastningsskatt.~~

Kalkylmässiga pensionskostnader omfattar trygganden som sker

- a) i en pensionsstiftelse,
- b) genom avsättning i balansräkningen, och
- e) genom någon annan skuldföring i balansräkningen.

~~Angående a: Då trygganden sker i en pensionsstiftelse, beräknas de kalkylmässiga pensionskostnaderna av Bankanställdas Pensionstjänst (BPT), Sparinstitutens Pensionskassa (SPK) eller någon annan. De kalkylmässiga pensionspremierna ska vara beräknade som om premierna faktiskt skulle ha~~

¹⁴ BRD art. 29.

¹⁵ BRD art. 27.

betalats för pensionsförpliktelserna och inkludera löneskatt på de kalkylmässiga kostnaderna.

~~Angående b: Då trygganden av pensionsförpliktelserna sker genom skuldföring i balansräkningen ska som kalkylmässig pensionskostnad redovisas under året utbetalda pensioner samt förändringen av kapitalvärdena vid utgången av redovisningsperioden i förhållande till ingången av perioden. Även avkastningsskatt samt löneskatt på kalkylmässiga kostnader och löneskatt på nettobetalda premier ska inkluderas.~~

~~En minskning av kapitalvärdet som beror på att enskilda pensionsförpliktelser helt eller delvis har upphört ska inte reducera pensionskostnaden enligt denna beräkning utan redovisas som intäkt under bokslutsdispositioner.~~

~~Kostnaden för pensionspremier omfattar definitiva premier till försäkringsföretag enligt en försäkringsteknisk beräkning. Företag som är anslutna till SPP eller SPK ska redovisa bruttopremien respektive den definitiva premien som pensionskostnad, medan en mottagen rabatt ska redovisas som intäkt under bokslutsdispositioner.~~

~~Som kostnad för pensionspremier för en pensionsförpliktelse som täckts genom köp av en engångsförsäkring ska redovisas det värde som kommit fram vid en försäkringsteknisk beräkning. En eventuell rabatt ska redovisas som intäkt under bokslutsdispositioner.~~

~~Som betalda pensionspremier ska även sådana premier redovisas som betalas löpande till försäkringsbolag för tilläggs pensioner som inte är skattemässigt avdragsgilla, t.ex. kapitalförsäkringar, samt premier till Försäkringsbolaget Pensionsgaranti (FPG), eller någon annan, då pensionsåtaganden säkerställts.~~

Allmänna råd

Övriga administrationskostnader omfattar bl.a. hyres-, revisions-, utbildnings-, IT, telekommunikations-, rese- och representationskostnader samt kassadifferenser.

17 § Post 15 — Bokslutsdispositioner. Här redovisas avsättningar till och upplösningar av obeskattade reserver.

Posten ska inte användas i en koncernresultaträkning. Den uppskjutna skattekostnaden ska redovisas under den skattepost som är tillämplig (post 16 Skatt på årets resultat eller post 17 Övriga skatter).

~~Som avräkning av pensioner redovisas här skillnaden mellan den bruttokostnad för ingångna pensionsförpliktelser som redovisats under allmänna administrationskostnader och den nettokostnad som belastar institutets nettoresultat.~~

~~Här redovisas~~

- ~~— kalkylmässiga pensionskostnader motsvarande den kostnad som redovisats under allmänna administrationskostnader,~~
- ~~— utbetalda pensioner inklusive sådana som täcks genom avsättning eller någon annan skuldföring i balansräkningen (-),~~
- ~~— avkastningsskatt och löneskatt baserad på en skattemässig beräkning (-),~~
- ~~— gottgörelse från stiftelse (+),~~

- ~~– återföring från någon skuldförd post i balansräkningen (+),~~
- ~~– återbetalning av premier som betalats tidigare till försäkringsbolag för tilläggspensioner som inte är skattemässigt avdragsgilla (+),~~
- ~~– avsättningar till stiftelse (-), och~~
- ~~– avsättningar eller någon annan skuldföring i balansräkningen (-).~~

19 § Post 17 — Övriga skatter. Här redovisas vad som i enlighet med god redovisningssed anses vara andra skatter än skatt på årets resultat.

Allmänna råd

~~Enligt Föreningen Auktoriserade Revisorers uttalande nummer 20, Fastighetskatt, särskild löneskatt och avkastningsskatt på pensionsmedel, bör de angivna skatterna redovisas bland rörelsens kostnader och inte som skattekostnad.~~

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den x månad 200X. Reglerna tillämpas första gången i årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2008 eller senare samt i delårsrapporter som upprättas för en del av sådant räkenskapsår, om inte annat följer av 2 eller 3.
2. De nya reglerna får tillämpas i årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds under år 2007.
3. Följande äldre regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:16) får tillämpas i årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning för ett räkenskapsår som inleds under 2008:
  - a) 2 kap. allmänna råd 5 om undantag från upplysningsregler i IAS 19 för vissa mindre företag.
  - b) 7 kap. allmänna råd andra stycket om undantag från IAS 19 enligt RR 32 om förmånsbestämda pensionsplaner i koncernredovisningen.
  - c) 2, 4, 10 och 17 §§ i bilaga 2 om redovisning av pensionskostnader i resultaträkningen.

FFFS 200X:xy**Bilaga 2 Förslag till ändring FFFS 2006:17****2 kap. Allmänna bestämmelser om årsredovisning*****Tillämpning av internationella redovisningsstandarder****Allmänna råd¹⁶*

1. Godkända internationella redovisningsstandarder bör tillämpas av alla försäkringsföretag, om inte något annat krävs enligt lag eller annan författning eller följer av dessa föreskrifter och allmänna råd.

Internationella redovisningsstandarder som inte är godkända får tillämpas i den utsträckning de inte strider mot godkända standarder, lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

2. Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 Redovisning för juridiska personer, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, bör tillämpas av alla försäkringsföretag, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd.

Följande uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp (URA) bör tillämpas på samma sätt som RR 32:06, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, om inte annat följer av lag eller annan författning eller dessa föreskrifter och allmänna råd:

- a) URA 5 Nedskrivning av aktier i dotterföretag i samband med en koncernintern omstrukturering.
- b) URA 6 Aktivering av ränteutgifter i koncernredovisningen.
- c) URA 7 Koncernbidrag och aktieägartillskott.
- d) URA 42 Klassificering av ITP-planer som finansieras genom försäkring i Alecta.
- e) URA 43 Redovisning av särskild löneskatt och avkastningsskatt.
- f) URA 44 Redovisning av övergång från tillämpning av punkt 30 i IAS 19, Ersättningar till anställda, till punkt 29.
- g) URA 45 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare.
- h) URA 46 IFRS 2 och sociala avgifter.
- i) URA 47 Redovisning av eget kapital i koncern.

3. Utöver vad som följer av 2 tillämpas internationella redovisningsstandarder med följande begränsningar på grund av lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag:

- a) Företag redovisas inte som moderföretag och dotterföretag om en ägarandel saknas, se 1 kap. 3 § samma lag och 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Om ett företag saknar ägarandel men ändå har ett bestämmande inflytande över ett annat företag bör det först nämnda företaget lämna tilläggsupplysningar för att ge en rättvisande

¹⁶ Senast ändrad genom FFFS 2007:14.

bild, se 2 kap. 2 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 2 kap. 3 § årsredovisningslagen. Det andra företaget bör ange vilket företag som har bestämmande inflytande utan ägarandel och hur inflytandet kan utövas.

b) Redovisningen av ett instrument eller dess delar som en skuld eller eget kapital i enlighet med den ekonomiska innebörden av villkoren tillämpas inte hos utgivaren till den del instrumentet avser vad som ska klassificeras som ett eget kapital enligt lag eller annan författning, se 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 5 kap. 14 och 15 §§ årsredovisningslagen. Utgivaren bör i not lämna upplysningar om klassificeringen i enlighet med den ekonomiska innebörden.

c) Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risk ska enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag alltid värderas till verkligt värde, se 4 kap. 2 § samma lag.

d) Förutbetalda anskaffningskostnader för avtal om försäkring ska enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag under vissa förutsättningar tas upp som tillgång, se 4 kap. 8 § samma lag.

e) Nedskrivningar som gjorts före ikraftträdandet av lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, får inte återföras, se punkt 3 i övergångsbestämmelserna till samma lag. Upplysningar om att en nedskrivning inte har återförts av detta skäl och bedömningen av effekten på företagets ställning och resultat bör lämnas i en not.

4. Utöver vad som följer av 2 och 3 tillämpas Internationella redovisningsstandarder, Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 Redovisning för juridiska personer, i enlighet med den version som är fastställd i december 2006, och uttalanden från Redovisningsrådets Akutgrupp (URA) med följande anpassningar.

a) Avistaköp eller avistaförsäljningar bör redovisas per affärsdagen. Med avistaköp och avistaförsäljning avses, när det gäller transaktioner på den svenska marknaden, avtal med leverans inom; tre bankdagar på penning- och obligationsmarknaden eller aktiemarknaden samt två bankdagar på råvarumarknaden eller valutamarknaden.

b) Sådana Placeringsstillgångar (C) som inte är finansiella instrument får, trots att 4 kap. 14 f och 14 g §§ årsredovisningslagen (1995:1554) ännu inte får tillämpas, omvärderas till verkligt värde med stöd av särskilda bestämmelser i lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag. Byggnader och Mark (C.1) kan därför värderas till verkligt värde, om samtliga tillgångar i posten värderas på samma sätt, se 4 kap. 5 § samma lag. Rörelsefastigheter får med avvikelse från internationella redovisningsstandarder redovisas på samma sätt som förvaltningsfastigheter, jfr IAS 16 Materiella tillgångar och IAS 40 Förvaltningsfastigheter samt 4 kap. 6 § samma lag. I sådana fall bör upplysningarna om en alternativ värdering med utgångspunkt i anskaffningsvärdet enligt 4 kap. 7 § samma lag lämnas uppdelat på rörelsefastigheter och förvaltningsfastigheter.

c) Vad som anges om balanserade vinstmedel bör avse Konsolideringsfond i livförsäkringsbolag som inte får dela ut vinst och Övriga fonder i understödsföreningar, se 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

d) Innehav för handel enligt IAS 39 Finansiella instrument; Redovisning och värdering, bör redovisas som Innehav för handelsändamål enligt årsredovisningslagen. Även andra finansiella tillgångar än de som innehas för handel får vid redovisningen första gången oåterkalleligt klassificeras som en ”finansiell tillgång värderad till verkligt värde via resultaträkningen” enligt IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering, endast om tillgången kan värderas till verkligt värde enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag, se 4 kap. 1 § och 2 § 11 samma lag, 4 kap. 14 a och b §§ årsredovisningslagen samt punkt 9 b i IAS 39 och punkt 45 i IFRS 4 Försäkringsavtal. Om förutsättningarna enligt IAS 39 är uppfyllda kan denna option tillämpas på värdepapper och fordringar. Detta gäller även tillgångar som uppkommer genom direkt utlåning, vilka annars skulle hänföras till någon av kategorierna investering till förfall, låne- och kundfordringar eller finansiell tillgång som kan säljas. Optionen kan däremot inte tillämpas på andelar i dotterföretag eller samriskföretag och andra intresseföretag. Den kan inte heller tillämpas på finansiella skulder innan detta är förenligt med 4 kap. 14 a och 14 b §§ årsredovisningslagen. Verkligt värdeoptionen får, trots bestämmelserna, tillämpas på ett skuldinstrument, dock inte på en del av instrumentet, med de begränsningar som följer av IAS 39 och under de förutsättningar som anges i punkt 9 andra stycket b i, enligt samma standard, om detta görs inom ramen för tillämpade principer för säkringsredovisning och endast så länge säkringsredovisning pågår, jfr 4 kap. 14 e § årsredovisningslagen. Företaget behöver då inte iaktta de förutsättningar som enligt IAS 39 annars gäller för säkringsredovisning av säkringsförhållandet. I sådana fall lämnas upplysningar om säkringsredovisning med hänsyn till att verkligt värdeoptionen tillämpats.

e) Försäkringsföretag bör inte tillämpa RR 32:06 punkt 71 om undantag från IAS 21 och IAS 39 vid säkringsredovisning av valutasäkringar, se 4 kap. 2 § 11 lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

f) Onoterade försäkringsföretag får, trots tidsbegränsningarna i godkända internationella redovisningsstandarder och Redovisningsrådets rekommendationer RR 32:04 och RR 32:06 tillämpa följande lätttnadsregler när företaget första gången tillämpar godkända internationella redovisningsstandarder:

- Punkt 65 i övergångsreglerna i RR 32:04, jfr punkt 36 A i IFRS 1 Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas.
- Punkt 4 i Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 om utnyttjande av vissa förenklingsregler i IFRS 1, jfr bland annat punkt 25 A, 25 F, 27 och 34 B i IFRS 1,
- Punkt 36 C i IFRS 1 om undantag från kravet att presentera jämförande information enligt IFRS 7 Finansiella instrument; Upplysningar.

Lättnadsreglerna i punkt 20 och 20 A i IFRS 1 Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas får tillämpas även om IAS 19 Ersättningar till anställda tillämpas under senare räkenskapsår än övriga standarder.

g) Oavsett vad som följer av godkända internationella redovisningsstandarder eller RR 32 behöver inte IAS 19 eller RR 32:06 punkt 37 tillämpas på försäkringsföretags avtal om försäkring som avser ersättningar efter avslutad anställning till egna anställda (jfr IFRS 4 punkt 4 b, IFRS 7 punkt 3 b, IAS 32 punkt 4 b och IAS 39 punkt 2 c). Om undantaget utnyttjas redovisas avtalen istället enligt reglerna om försäkringsavtal eller, i förekommande fall, investerings- eller servicekontrakt.

5. För ett onoterat försäkringsföretag vars balansomslutning för de två senaste räkenskapsåren inte överstiger 1 000 prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller följande lättnader:

- a) Företaget behöver inte upprätta en kassaflödesanalys, jfr IAS 1 Utformning av finansiella rapporter.
- b) Företaget behöver enbart lämna upplysningar enligt följande godkända internationella redovisningsstandarder:
  - IFRS 4 Försäkringsavtal.
  - IFRS 7 Finansiella instrument; Upplysningar.
  - IAS 1 Utformning av finansiella rapporter, i den del som avser upplysningar om kapital.
  - IAS 10 Händelser efter balansdagen.
  - IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, med de tillägg som framgår av punkt 31 och 32 i RR 32:06 i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.
  - IAS 17 Leasingavtal, med de undantag och tillägg som framgår av punkt 33 i RR 32:06 i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.
  - IAS 18 Intäkter.
  - IAS 19 Ersättningar till anställda, med de undantag och tillägg som framgår av RR 32:06 punkt 37, om pensionsförpliktelserna är av väsentlig storlek.
  - IAS 21 Effekterna av ändrade valutakurser.

- IAS 23 Lånekostnader, med det tillägg som framgår av punkt 44 i RR 32:06.
- IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar.
- IAS 38 Immateriella tillgångar, med det tillägg som framgår av punkt 66 och 68 i RR 32:06 i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.
- IAS 40 Förvaltningsfastigheter, med det tillägg som framgår av punkt 74 i RR 32:06 i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.

Lättnadsreglerna i Första stycket bör inte tillämpas om försäkringsföretaget

- upprättar eller omfattas av en koncernredovisning där IAS-förordningen tillämpas,
- i andra fall upprättar eller omfattas av en koncernredovisning enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag som omfattar minst ett annat finansiellt företag,
- har en internationell anknytning, eller
- är ett livförsäkringsbolag eller en tjänstepensionskassa.

Ett företag bör i redogörelsen för tillämpade redovisningsprinciper ange ~~att~~ om lättnaden har tillämpats, jfr 5 kap. 14 §.

I andra stycket menas med ett *finansiellt företag* ett försäkringsföretag, kreditinstitut eller värdepappersbolag, eller motsvarande utländskt företag och med *en internationell anknytning* att företaget bedriver gränsöverskridande verksamhet eller har filial utomlands, ingår i samma koncern som minst ett utländskt finansiellt företag, är en filial till ett utländskt företag, eller har en sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från ett fast driftställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Oavsett första stycket behöver inte filialer, lämna några upplysningar enligt godkända internationella redovisningsstandarder eller RR 32:06 i enlighet med den version som är fastställd i december 2006.

Undantaget i femte stycket får även tillämpas för sådan verksamhet som avser skadeförsäkring eller återförsäkring av skadeförsäkring och som bedrivs från ett fast driftställe av generalagenter eller generalrepresentationer enligt 14 b § lagen om utländska filialer m.m.

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Pensionsförpliktelser till anställda

7 § Ett försäkringsföretag ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsförpliktelser till anställda som inte har täckning i en pensionsförsäkring eller i särskilt avskiljda tillgångar (pensionsstiftelse eller motsvarande).

Försäkringsföretag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskiljda tillgångar överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelserna till anställda, ska inte redovisa överskottet i balansräkningen.

Första och andra stycket gäller inte för förmånsbestämda planer som redovisas enligt IAS 19 Ersättningar till anställda.

Allmänna råd

Paragrafen innebär att det endast är möjligt att tillämpa en så kallad korridormetod och redovisa en så kallad nettotillgång i balansräkningen om förmånsbestämda planer redovisas enligt IAS 19 Ersättningar till anställda.

4 kap. Värderingsregler

Pensionsåtaganden

~~14 § Ett försäkringsföretag ska göra avsättning i balansräkningen för sådana pensionsåtaganden som inte har täckning i någon pensionsstiftelses förmögenhet eller i en tecknad pensionsförsäkring. Dessa avsättningar redovisas som avsättning under "Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser" (FF.1).~~

Allmänna råd

Paragrafen innebär att det inte är möjligt att tillämpa en så kallad korridormetod för beräknade åtaganden som saknar täckning i pensionsstiftelse eller i en tecknad pensionsförsäkring, jfr IAS 19 Ersättningar till anställda.

5 kap. Tilläggsupplysningar

Pensionsförpliktelser

~~8 § Uppgifter ska lämnas om hur försäkringsföretagets pensionsförpliktelser har täckts. Företag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen och/eller kapital i pensionsstiftelse överstiger kapitalvärdet av pensionsåtagandena ska redovisa överskottet i not till balansräkningen.~~

7 kap. Koncernredovisning

Tillämpning av årsredovisningsregler i koncernredovisningen

1 § Föreskrifterna och de allmänna råden i 1–5 kap. samt 6 kap. 1 och 2 §§ ska tillämpas när en koncernredovisning upprättas, om inte annat följer av detta kapitel.

I en *koncernbalansräkning* ska minoritetens andel redovisas som en särskild post under eget kapital.

I en *koncernresultaträkning* ska minoritetens andel redovisas som en särskild post under årets resultat.

Allmänna råd¹⁷

Redovisningsrådets rekommendation RR 32 Redovisning för juridiska personer

Hänvisningarna i paragrafen innebär bland annat att 2 kap. allmänna råd och därmed Redovisningsrådets rekommendation RR 32:06 Redovisning för juridiska personer enligt den version som är fastställd i december 2006 bör tillämpas även i koncernredovisningen, om inte Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder (IAS-förordningen) tillämpas. Sådana undantag och tillägg som enbart är motiverade av sambandet mellan redovisning och beskattning bör dock inte tillämpas i koncernredovisningen.

~~Trots första stycket får undantaget från och tillägget till IAS 19 Ersättningar till anställda om förmånsbestämda pensionsplaner tillämpas även i koncernredovisningen. Oavsett första stycket och 2 kap. allmänna råd bör IAS 19 Ersättningar till anställda tillämpas i koncernredovisningen med enbart det undantag om redovisning av aktuariella vinster och förluster direkt mot eget kapital som framgår av RR 32:06 punkt 37 andra stycket.~~

Redovisning av minoritetsinstressen

Paragrafens andra och tredje stycke motsvarar det som följer av godkända internationella redovisningsstandarder, jfr IAS 1 Utformning av finansiella rapporter.

Specificering av bundet och fritt eget kapital

Ett försäkringsföretag ska, till skillnad från företag som omfattas av årsredovisningslagen, alltså enligt lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag specificera bundet och fritt eget kapital i koncernredovisningen. Punkt 11–16 i Redovisningsrådets rekommendation RR 30 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, fastställd i december 2004 (RR 30:04), om tillägg till IAS 27 Koncernredovisning och redovisning i juridisk person, bör därför tillämpas vid upprättande av koncernredovisningen. De hänvisningar som där görs till 5 kap. 14 § årsredovisningslagen och 12 kap. 2 § aktiebolagslagen (2005:551/1975:1385), ska i stället avse hänvisningar till 5 kap. 4 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och 12 kap. 2 § försäkringsrörelselagen.

Bilaga 3

¹⁷ Senast ändrad genom FFFS 2007:14.

Balansräkningens poster

45 § Post FF.1 – Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. samt övriga pensionsförbindelser och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning.

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte är derivat kan tas upp under ~~denna~~ post FF.3 Övriga avsättningar.

Bilaga 4

Resultaträkningens poster

11 §¹⁸ Post II.2 respektive III.3a — Kapitalavkastning, intäkter. Posten avser avkastning på placeringstillgångar och omfattar

- a) hyresintäkter från byggnader och mark,
- b) utdelning på aktier och andelar,
- c) ränteintäkter m.m.,
- d) valutakursvinster, netto,
- e) återförda nedskrivningar, och
- f) realisationsvinster, netto.

Med *hyresintäkter från byggnader och mark* menas intäkter av fastigheter upptagna under posten C.I Byggnader och mark.

Räntebidrag ska inte räknas in i hyresintäkterna utan ses som en räntesubvention.

Med *utdelning på aktier och andelar* menas utdelning på aktier och andelar som redovisas under posterna C.II.1 och C.II.3 (koncern- och intresseföretag) samt C.III.1.

Med *ränteintäkter m.m.* menas ränteintäkter på räntebärande placeringstillgångar som tjänats in under räkenskapsåret, inklusive ränteintäkter för belopp upptagna under Kassa och bank (G.II).

Den mottagande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskilling i avstalede och terminsledet.

Med *valutakursvinster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del

---

¹⁸ FRD art. 34 och 42.

som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Återförda nedskrivningar omfattar belopp som återförts efter tidigare nedskrivningar, om nedskrivningen tidigare kostnadsförts under någon av posterna II.9 och III.5a Kapitalavkastning, kostnader.

Realisationsvinster, netto avser vinster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsvinsten vara den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar (II.3 och III.3b) respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar (II.10 och III.5b).

Realisationsvinster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under posten III.7 Övriga intäkter.

I posten bör även redovisas en nettointäkt avseende räntedelen av pensionskostnaderna med avdrag för avkastningen på särskilt avskiljda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande).

19 §¹⁹ Post II.9/III.5a — Kapitalavkastning, kostnader. Posten avser kostnader för placeringstillgångar och omfattar

- driftskostnader för byggnader och mark,
- kapitalförvaltningskostnader,
- räntekostnader m.m.,
- valutakursförluster, netto,
- av- och nedskrivningar, och
- realisationsförluster, netto.

Med *driftskostnader för byggnader och mark* menas kostnader för fastigheter upptagna under Byggnader och mark (C.1) avseende fastighetsförvaltningen, inklusive underhåll, hyresgästpassningar, tomträttsavgäld och fastighets-skatt. Däremot ingår inte räntekostnader och andra finansiella kostnader, avskrivningar eller central administration.

Med *kapitalförvaltningskostnader* menas driftskostnader som kan hänföras till finansförvaltningen.

Med *räntekostnader m.m.* menas bland annat räntekostnader för fastighetslån, reducerade med eventuella räntebidrag.

---

¹⁹ FRD art. 34 och 42.

Den överförande parten i en äkta återköpstransaktion ska ta upp den periodiserade mellanskillnaden mellan köpeskillingen i avstalede och terminslede.

Med *valutakursförluster, netto* menas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar som förklaras av förändringar i valutakurser.

Allmänna råd

Värdeförändringar på tillgångar och skulder i utländsk valuta delas upp i en del som kan hänföras till värdeförändringen och en annan del som kan hänföras till den värdeförändring som förklaras av valutakursförändringar.

Posten omfattar också sådana valutakursförändringar som förklaras av att balansposters ingående balanser räknats om till balansdagens valutakurs.

Med *av- och nedskrivningar* menas värdejusteringar enligt 4 kap. 1 § lagen om årsredovisning i försäkringsföretag.

Realisationsförluster, netto avser förluster vid avyttring av placeringstillgångar.

Vid värdering till anskaffningsvärde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och det bokförda värdet.

Vid värdering till verkligt värde bör realisationsförlusten vara den negativa skillnaden mellan försäljningspriset och anskaffningsvärdet. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga tillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Tidigare orealiserade värdeförändringar förs som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Realisationsförluster på andra tillgångar än placeringstillgångar redovisas under post III.8 Övriga kostnader.

I posten bör även redovisas en nettokostnad avseende räntedelen av pensionskostnaderna med avdrag för avkastningen på särskilt avskiljda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den x månad 200X. Reglerna tillämpas första gången i årsbokslut, årsredovisningar, koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2008 eller senare samt i delårsrapporter som upprättas för en del av sådant räkenskapsår, om inte annat följer av 2 eller 3.

2. De nya reglerna får tillämpas i årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar som upprättas för räkenskapsåret 2007.

3. Följande äldre regler i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:17) om årsredovisning i försäkringsföretag får tillämpas i en årsredovisning och koncernredovisning för ett räkenskapsår som inleds under 2008:

a) 2 kap. allmänna råd 5 om undantag från upplysningsregler i IAS 19 för vissa mindre företag.

b) 7 kap. allmänna råd andra stycket om undantag från IAS 19 enligt RR 32 om förmånsbestämda pensionsplaner i koncernredovisningen.

4. Nya 2 kap. allmänna råd 4 g) om undantag från IAS 19 och RR 32 för avtal om försäkring som avser egna anställda, får även tillämpas i en koncernredovisning som inte omfattas av IAS-förordningen och som upprättas för räkenskapsår som inleds under år 2007 och 2008. Detsamma gäller även för företagets delårsrapporter i den del som avser koncernen.

Bilaga 3 Förslag till ändring i FFFS 2006:18

3 kap. Balansräkning och resultaträkning

Pensionsförpliktelser till anställda

7 § Om det finns särskilda pensionsförpliktelser till egna anställda, ska företaget tillämpa 3 kap. 7 § första och andra stycket Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag.

4 kap. Värderingsregler

Pensionsåtaganden

~~7 § Om det finns särskilda pensionsåtaganden till egna anställda, ska företaget tillämpa 4 kap. 14 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag.~~

Säkerhetsreserv

~~87 § Regler om avsättning till och uttag ur säkerhetsreserven finns i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om normalplan för skadeförsäkringsbolags beräkning av säkerhetsreserv.~~

5 kap. Tilläggsupplysningar

Pensionsåtaganden Pensionsförpliktelser till anställda

~~3 § Om det finns särskilda pensionsåtaganden ska företaget lämna upplysningar enligt 5 kap. 8 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag om hur dessa förpliktelser har täckts.~~

Företag vars redovisade pensionsskuld i balansräkningen eller kapital i särskilt avskiljda tillgångar (i pensionsstiftelse eller motsvarande) överstiger kapitalvärdet av pensionsförpliktelserna till anställda, ska lämna upplysningar om överskottet i en not.

Bilaga 3

Balansräkningens poster

34 § Post FF.1 — Pensioner och liknande förpliktelser. Posten omfattar avsättningar enligt lagen (1967:531) om tryggande av pensionsutfästelse m.m. ~~samt övriga pensionsförbindelser åt anställda och andra avsättningar för ersättningar till anställda efter avslutad anställning.~~

Allmänna råd

Avsättningar för sådana finansiella garantier som inte redovisas som derivat kan tas upp under post FF.3 Övriga avsättningar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Dessa föreskrifter och allmänna råd träder i kraft den x månad 200X och tillämpas första gången i årsredovisningar och koncernredovisningar för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2008 eller senare.